

Gemeente Heerde

2024

Monitor sociaal maatschappelijke verbinding

→ www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Samenvatting Maatschappelijke ondersteuning	4
Samenvatting Participatiewet	5
Samenvatting Jeugd	6
Samenvatting Cliëntervaringsonderzoeken 2024	8
Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein	12
Risicoparagraaf	20
Bijlage Maatschappelijke ondersteuning	22
Bijlage Participatiewet	31
Bijlage Jeugd	55

Leeswijzer

Deze raadsmonitor bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat een samenvatting van de drie beleidsgebieden, de uitkomsten van de cliëntervaringsonderzoeken jeugd en Wmo, een voortgangsrapportage over de uitvoeringsprogramma's sociaal domein en een risico-inventarisatie. Het tweede deel bevat de bijlagen per beleidsgebied met de grafieken, tabellen en de toelichting daarop, zoals u gewend was te lezen in de raadsmonitor.

We hebben voor deze opzet van de raadsmonitor gekozen om het document beter leesbaar te maken. Als u het hoofddocument heeft gelezen, bent op hoofdlijnen geïnformeerd. Door het lezen van de bijlagen krijgt u meer informatie en verdieping.

Met deze monitor willen wij de gemeenteraad voorzien van managementinformatie over het sociaal domein. Deze informatie is ter onderbouwing van de jaarrekening welke u binnenkort ter behandeling in de raad krijgt aangeboden.

In de risicoparagraaf worden de punten aangegeven waarvoor de komende periode mogelijk extra budget nodig is.

De raadsmonitor wordt, zoals gebruikelijk, met behulp van een PowerPointpresentatie toegelicht tijdens de themaraad op dinsdag 21 mei 2024. Dan krijgt u de gelegenheid om vragen te stellen over de inhoud van deze raadsmonitor.

Samenvatting Maatschappelijke ondersteuning

Uitgevoerd beleid

Het jaar 2024 stond in het teken van de overgang naar het nieuwe contract voor huishoudelijke hulp.

In 2024 werd een stijging van 6% in het aantal klanten verwacht, mede door de vergrijzing. In de eerste helft van het jaar steeg het aantal meer dan voorspeld, maar in de tweede helft daalde het door herindicatie voor het nieuwe contract per 1-2-2025. Klanten zijn overgezet naar maatwerkvoorzieningen, met grotendeels gelijke uren, en sommigen zijn uitgestroomd naar de Wlz of door gebruikelijke zorg.

Het aantal klanten bij immateriële maatwerkvoorzieningen stijgt.

Het aantal klanten voor immateriële maatwerkvoorzieningen, zoals individuele begeleiding, is in 2024 verder gestegen. Dit komt met name door uitstroom vanuit Stip en Beschermd Thuis.

De kosten voor woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen stijgen, terwijl de kosten voor rolstoelvoorzieningen afnemen

Bij materiële voorzieningen zoals woonaanpassingen stijgen de kosten door vergrijzing, een tekort aan geschikte woningen en prijsstijgingen; vooral woningaanpassingen worden duurder en omvangrijker. De kosten voor vervoersvoorzieningen nemen licht toe, terwijl het gebruik van rolstoelen afneemt. De meeste uitgaven liggen in lijn met de begroting, mede door nieuwe huurconstructies en regionale inkoopafspraken.

Steeds meer inwoners blijven langer thuis wonen

Steeds meer mensen blijven langer thuis wonen. Dit leidt tot een groeiende vraag naar aangepaste woningen en woningaanpassingen, zoals trapliften. Door vergrijzing en een tekort aan geschikte woonruimte, vooral in Heerde, zijn grotere en duurdere aanpassingen nodig. Hoewel de Wlz de zorgkosten dekt, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de woningaanpassingen; het Volkshuisvestingsprogramma richt zich op het realiseren van passende woningen voor ouderen en kwetsbare doelgroepen, maar veel hiervan moeten nog gebouwd worden.

Voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang blijven we samenwerken in de regio Oost-Veluwe. We hebben te maken met minder financiële middelen de komende jaren. We sorteren voor op een zorglandschap waarbij integraal herstel in eigen omgeving centraal staat.

De medewerkers van Stip hebben activiteiten voor ouderen georganiseerd, waarbij verbinding en gezondheid belangrijke aspecten waren. Deze activiteiten zijn enthousiast ontvangen door de inwoners.

Samenvatting Participatiewet

Uitgevoerd beleid

Het aantal bijstandsgerechtigden is in 2024

gestegen, met vijf personen ten opzichte van 2023. Gecombineerd met de verhoging van het minimumloon, waaraan de bijstandsuitkering is gekoppeld, leidt dit tot hogere lasten voor de gemeente. Hoewel het beschikbare budget daarmee onder druk staat, is het tekort niet groot genoeg om in aanmerking te komen voor een vangnetuitkering van het Rijk.

De nieuwe landelijke methode om armoede te meten, waarbij ook spaargeld en werkelijke uitgaven worden meegenomen, geeft een genuanceerder beeld van de financiële kwetsbaarheid. **In Heerde leven naar schatting 94 gezinnen in armoede.**

Daarnaast hebben 546 gezinnen een laag inkomen en daarmee een verhoogd risico op financiële problemen. De gemeente ondersteunt deze huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm met minimaregelingen en bijzondere bijstand.

Het aantal gezinnen met problematische schulden is sinds 2020 met 78

gestegen tot 398. Het aantal signalen dat via vroegsignalering binnenkomt, is fors toegenomen (+44%). Tegelijkertijd groeit het aantal inwoners dat actief wordt begeleid door de consulenten schulddienstverlening van Stip, van 79 naar 99. Dit onderstreept het belang van blijvende inzet op preventie, begeleiding en samenwerking.

De kosten voor bijzondere bijstand zijn met circa 6% gestegen. De stijging zit vooral in budgetbeheer (+18%), tegemoetkomingen voor ziektekosten (chronisch zieken en gehandicapten), reiskosten voor inburgering en inrichtingskosten (dit is een lening). In 2024 zijn de laatste betalingen gedaan vanuit de landelijke energietoeslagregeling en het lokale noodfonds energietoeslag. Vanwege de groei in het aantal aanvragen bij Stichting Leergeld is een aanvullende subsidie van €25.000 verstrekt. Verder is het lokale Armoedepact Samen Rondkomen, waarin verschillende organisaties de krachten bundelen, officieel gemaakt.

Samenvatting Jeugd

Uitgevoerd beleid

In 2024 hebben we volop ingezet op het versterken van de pedagogische basis in onze gemeente. Dit is één van de belangrijke pijlers van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Met **activiteiten**, zoals peuterdansen, voorleesuurtsjes, muziek op schoot en peuterzwemmen, stimuleren we jonge kinderen en hun ouders om samen te ontdekken en te leren. Met ontmoetingsmomenten, zoals het Ouder-Kind-Café en de opa- en oma-wandeling in Vosbergen, versterken we de band tussen generaties. De pilot 'Voor jou & je Kind' bood ouders praktische handvatten en richtte zich op laaggeletterdheid en bijeenkomsten over spelend leren en zindelijkheid.

Binnen het programma **Kansrijke Start** zijn we gestart met 'VoorZorg en Centering Parenting'. VoorZorg ondersteunt kwetsbare, jonge zwangere vrouwen via huisbezoeken, terwijl Centering Parenting ouders samenbrengt rond het consultatiebureau om ervaringen te delen en elkaar te versterken.

In 2024 hebben we nauw samengewerkt met scholen. Bijna alle scholen hebben de **preventielessen** afgenomen over thema's zoals middelengebruik, mediawijsheid en mentale gezondheid die wij als gemeente aanbieden. Samen met De Noordgouw zijn we gestart met een **pilot 'Jongerenwerk op De Noordgouw'**. De jongerenwerker is daar laagdrempelig aanwezig voor leerlingen in een kwetsbare situatie en biedt ondersteuning op maat.

Voorzieningen jeugd

In 2024 lijkt het aantal *actieve* jeugdcasussen bij Stip op 31 december licht te zijn gedaald als je het vergelijkt met de monitor van 2023. Deze **daling is positief na jaren van stijging en past binnen de ingezette koers van vroegsignalering en lichtere ondersteuning**. Het aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening steeg licht. Deze stijging is minder dan een jaar eerder.

Ambulante hulp nam verder toe, terwijl het aandeel jeugd-GGZ licht daalde. Dit komt deels door wachttijden bij GGZ-aanbieders. Ambulante hulp wordt dan vaker ingezet als alternatief. De toename in jeugdbescherming en -reclassering wijst op zwaardere problematiek.

De **kosten voor de jeugdzorg stegen** met 15,8%. In totaal ontvingen 573 cliënten jeugdzorg. Dat is 6,1% meer dan in 2023. De gemiddelde kosten per cliënt kwamen uit op €8.400 (+9,13%). De stijging hangt samen met duurdere zorgvormen en hogere tarieven bij aanbieders. Hiermee blijft beheersing van de jeugdzorgkosten een belangrijk aandachtspunt.

Stip jeugd

In 2024 zijn we **gestart met de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE)**, waarin gezinscoaches en orthopedagogen de rol van casusregisseur vervullen. Deze integrale werkwijze sluit aan bij het principe: één gezin, één plan, één regisseur. We werkten aan de **implementatie van de Hervormingsagenda**, onder andere via groepsgericht werk in samenwerking met sportaanbieders en Korak. Samen met Hattem en Epe boden we weerbaarheidstrainingen aan. Daarnaast **inventariseerden**

we de oorzaken van thuiszitten¹, met als doel in 2025 een gerichte aanpak te ontwikkelen om thuiszitten zoveel mogelijk te voorkomen en de samenwerking met het onderwijs te versterken.

Stip toegang (balie en telefonie)

Binnen de AVE-aanpak heeft de toegang (balie en telefonie) van Stip een centrale rol gekregen. Het aantal telefoongesprekken steeg in 2024 met 50%. En het aantal bezoekers op Stip neemt maandelijks toe. Dit toont aan dat inwoners Stip steeds beter weten te vinden. Daarnaast speelt de toegang een belangrijke rol in de planning van omvangrijke operaties, zoals de herindicatie van huishoudelijke hulp voor honderden inwoners.

¹ Een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling die wel staat ingeschreven op een school maar langer dan 4 weken niet naar school is geweest.

Samenvatting Cliëntervaringsonderzoeken 2024

Inleiding

Gemeente Heerde voert jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek (CEO) uit over de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Cliënten zijn inwoners van de gemeente Heerde die een maatwerkvoorziening hebben toegekend gekregen. Zij ontvangen een brief om de vragenlijst (online) in te vullen. Voor het CEO Jeugd geldt dat er een vragenlijst wordt gestuurd naar ouders van kinderen van 0 tot 16 jaar. Wanneer een jongere tussen de 12 en 18 jaar is, dan ontvangt ook de jongere een vragenlijst. Het CEO Jeugd bevat uitkomsten van ouders en jeugdigen samen. Het onderzoeksbureau ZorgfocuZ heeft de CEO's Jeugd en Wmo uitgevoerd.

Kernboodschap

Een groot deel van de respondenten is tevreden over de dienstverlening van de gemeente Heerde die valt onder de Jeugdwet of de Wmo. De vragen in de twee cliëntervaringsonderzoeken hebben betrekking tot het contact met de gemeente, de kwaliteit en het effect van de ondersteuning.

Jaarlijks worden de uitkomsten van het CEO besproken met de medewerkers van Stip en wordt er samen gekeken naar de verbeterpunten. De verbeterpunten bieden mogelijkheden om de dienstverlening verder te professionaliseren.

Samenvatting jeugd

- 43 van de 259 ouders hebben de vragenlijst ingevuld (17%). 18 van de 113 jongeren hebben de vragenlijst ingevuld (16%). De respons is daarmee lager dan in 2023 (ouders:18%; jongeren 27%) maar hoger als in 2021 en 2022 (toen 13% voor ouders én jongeren).De respons voor jongeren ligt nog altijd hoger dan het landelijke gemiddelde van 10%.
- Ouders zijn in het algemeen meer tevreden over de toegang, de kwaliteit en de effecten van de ondersteuning dan jongeren.
- Respondenten zijn over het algemeen tevreden over het aanvraagproces bij de gemeente (Stip). Van de ouders wist 81% waar hij of zij terecht kon. Bij jongeren ligt dit met 45% lager. Van de ouders is 77% tevreden over de wachttijd tussen de aanvraag en het gesprek. 73% van de ouders geeft aan dat er samen met de gezinscoach is gezocht naar een oplossing. Bij jongeren is dat 53%. Personele wisselingen bij Stip kan dit resultaat deels verklaren. Zowel ouders als jongeren vinden dat er goed geluisterd is naar hen door de gezinscoach.
- Respondenten zijn in het algemeen positief over de kwaliteit van de ondersteuning door de professionals van Stip. Het grote deel is relatief positief over de gezinscoach. In veel gevallen konden ouders meebeslissen over de gekozen behandeling. Ruim de helft van de respondenten (ouders) vindt dat de gezinscoach goed kon helpen en 20% staat hierin neutraal. Bijna alle respondenten hebben aangegeven bij de gezinscoach terecht te kunnen voor vragen of problemen.
- Mening over het effect van de ondersteuning zijn meer verdeeld. 64% van de ouders en 45% van de jongeren vindt dat het beter gaat op school, werk of dagbesteding. 21% van de ouders en 36% van de jongeren staan hier neutraal in. Ruim de helft van de respondenten geeft aan dat het beter gaat in het gezin. 17% van de ouders en 27% van de jongeren staat daar neutraal in. Een ruime meerderheid van de jongeren is tevreden over het bereikte resultaat van de hulp (63%).

- Vergeleken met 2023 zijn cliënten in het algemeen minder tevreden over de contacten met de gemeente (Stip). Dat geldt met name voor jongeren. Ouders geven een gemiddeld rapportcijfer van 7,6 en jongeren geven een gemiddeld rapportcijfer van 6,8. In 2023 was het gemiddeld rapportcijfer een 7,8 respectievelijk een 7,1. In 2021 en 2022 was het gezamenlijke rapportcijfer een 7,2 respectievelijk een 7,7.
- Over de kwaliteit van de ondersteuning zijn respondenten net zo tevreden als in 2023. Ouders beoordelen de kwaliteit van de hulp gemiddeld met een 8,1 en jongeren geven de kwaliteit van de hulp gemiddeld een 7,2. In 2022 was het gemiddelde rapportcijfer samen een 6,9.
- Over de effecten van de ondersteuning zijn cliënten soms tevredener en soms ontevredener. Er zijn geen grote significante verschillen ten opzichte van 2023. Een positieve ontwikkeling is dat ouders aangeven meer gebruik te maken van hun netwerk voor ondersteuning. In de meeste gesprekken heeft de gezinscoach volgens de respondenten gevraagd naar mogelijke oplossingen in de eigen omgeving van de respondenten.

Samenvatting Wmo

- De resultaten van CEO Wmo zijn over het algemeen positiever als vorig meetjaar.
- Respons op de vragenlijsten Wmo in 2024 was 48%. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 waarbij er een respons van 43% was. Er zijn wel meer uitnodigingen verstuurd in 2024 (454 uitnodigingen) dan in 2023 (410 uitnodigingen). Deze verhoging komt overeen met onze gegevens dat meer inwoners een maatwerkvoorziening ontvingen in 2024. De vergrijzing kan hierin een rol spelen.
- Cliënten zijn over het algemeen positief over het eerste contact met de gemeente. Men wist waar men terecht kon (79%). Dit is gelijk gebleven met vorig meetjaar. Men werd snel geholpen (76%) en voelde zich serieus genomen (88%). Er is samen met de medewerker naar oplossingen gezocht (84%). Tot slot wist een deel van de cliënten dat zij gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner (37%). Dit is zijn allemaal toenames ten opzichte van vorig meetjaar.
- Cliënten zijn tevreden over de kwaliteit van de ondersteuning (88%). Een groot deel van de cliënten geeft aan dat de ondersteuning die zij hebben ontvangen passend is bij de hulpvraag (89%). Slechts 2% is van mening dat de ondersteuning niet goed aansluit.
- De ondersteuning geeft een positief effect volgens een groot deel van de cliënten (80%). Daarnaast geeft een deel van de cliënten aan een positief effect te ervaren doordat ze zich door de ondersteuning beter kunnen redden (86%). De ondersteuning heeft tot een betere kwaliteit van leven geleid bij een deel van de cliënten (80%). Deze percentages over de resultaten van de ondersteuning zijn vergelijkbaar met vorig meetjaar.

Veranderingen in 2024

In 2024 hebben zijn de volgende acties uitgevoerd naar aanleiding van de verbeterpunten die voortkwamen uit de resultaten van de CEO's Jeugd en Wmo 2023:

- Tijdens keukentafelgesprekken (Wmo) is er vaker iemand meegenomen naar het gesprek. Tevens is er een toename te zien in de vraag of de hulpvragen goed zijn meegenomen in het ondersteuningsplan.
- Doorgaan met het uitreiken van Bol.com-kaarten als een stimulerende interventie is in 2024 ingezet om de respons voor het CEO Jeugd te verhogen. In 2023 leek het effect van deze interventie zichtbaar te zijn: de respons onder jongeren was toen toegenomen tot 27%. In 2024 is de respons onder jongeren weer lager: 17%.
- Gespreksvoerders Wmo hebben tijdens het keukentafelgesprek de uitnodiging voor het CEO onder de aandacht gebracht bij cliënten. En gezinscoaches hebben het CEO vaker onder de aandacht gebracht. De relevantie hiervan is meerder malen onder de aandacht gebracht bij de medewerkers van Stip. Er is niet direct een link te leggen in of dit voor verandering heeft gezorgd in het aantal respondenten.

Verbeterpunten voor 2025

Uit de CEO's 2024 halen we de volgende verbeterpunten, waarmee we in 2025 aan de slag gaan:

1. We verhogen de tevredenheid over de contacten met gemeente (Stip)

79% van de inwoners voor de Wmo wist waar die moest zijn met de hulpvraag. Dit is gelijk aan 2023. Ondanks dat dit percentage gelijk is gebleven, willen we de tevredenheid verhogen door duidelijk te communiceren hoe en waar inwoners voor terecht kunnen bij Stip, bijvoorbeeld via de media en de gemeentepagina. In bestaande overleggen met ketenpartners informeren we hen waarvoor inwoners bij Stip terecht kunnen.

Bij jeugd wist 81% van de ouders en 45% van de jongeren waar hij of zij terecht kon. Vergeleken met 2023 ligt vooral het percentage voor jeugd lager. Een concrete verbeterpunt is om de bekendheid van Stip onder jongeren te vergroten. Dat willen we doen door:

- De gezinscoaches die verbonden zijn met de scholen meer zichtbaar te laten zijn voor kinderen en jongeren, zodat ze weten bij wie ze terecht kunnen voor hulp.
- De leerlingenraad van de middelbare school te vragen informatie over Stip te delen met alle leerlingen.

2. We gaan uitzoeken hoe lang inwoners gemiddeld moeten wachten en hoe die wachttijd verkort kan worden

Respondenten van het CEO Jeugd zijn grotendeels tevreden met de wachttijd tussen de aanvraag en het gesprek bij Stip (2024: 77%; 2023: 79%). Voor het CEO Wmo geldt dat 76% vindt dat men snel is geholpen. In 2023 was dit 66%. Ondanks dit positieve resultaat, is het belangrijk om blijvend aandacht te hebben voor de wachttijd tussen de aanvraag en het eerste gesprek bij Stip. Concreet willen we de volgende acties uitvoeren:

- We vragen medewerkers van Stip hier aandacht voor te hebben. Aandacht te vragen voor voldoende capaciteit en tijd bij Stip om tijdig in gesprek te gaan met de inwoner.

3. We wijzen de gezinscoaches op het belang van samen een oplossing te zoeken

Zowel bij ouders als bij jongeren zien we een afname wat betreft het samen zoeken naar een oplossing. In 2024 zei 73% van de ouders en 53% van de jongeren dat er samen naar een oplossing is gezocht. In 2023 gaf 89% respectievelijk 75% aan dat er samen is gekeken naar een oplossing. Hoewel dit geen significante verschillen zijn, is het belangrijk dat dit wel de aandacht krijgt in de gesprekken met de inwoner. Staan inwoners niet achter een oplossing of traject, dan leidt dit vaker tot meer weerstand. Een oplossing vinden wordt dan lastiger.

4. We zetten ons in om de respons van de CEO's te verhogen

Dit geldt met name voor het CEO Jeugd. Een lagere respons betekent een hoge nauwkeurigheidsmarge en een onnauwkeurige beeld van de werkelijkheid. Uitkomsten van de CEO's zijn daarmee moeilijker te vertalen naar de werkelijkheid. We willen blijven inzetten op maatregelen om de respons hoger te krijgen, onder andere door te blijven doorgaan met het verloten van Bol.com-kaarten en blijvende aandacht te vragen bij medewerkers van Stip om het CEO te benoemen in de gesprekken met inwoners.

5. We wijzen inwoners op het zoeken naar eigen oplossingen binnen het eigen netwerk

Het is belangrijk dat inwoners eerst zelf kijken waar hulp in de eigen netwerk mogelijk is. Dit draagt bij aan de zelfredzaamheid van inwoners en lagere zorgkosten voor de gemeente. We wijzen de medewerkers van Stip opnieuw erop dat zij bij de keukentafelgesprekken (Wmo) het zoeken naar eigen oplossingen binnen het eigen netwerk blijven benoemen. We zien dat er een positieve toename te zien is ten opzichte van 2022 in de beantwoording op die vragen. Voor jeugd zien we dat respondenten aangeven dat in de meeste gesprekken de gezinscoach heeft gevraagd naar mogelijke oplossingen in de eigen omgeving van de respondenten. We wijzen de gezinscoaches erop dit te blijven doen in gesprekken met inwoners.

Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein

Inleiding

De belangrijkste wijziging in de opzet van de raadsmonitor nieuwe stijl is het toevoegen van een overzicht van de ontwikkelingen binnen de Uitvoeringsprogramma's die onderdeel uitmaken van het Kaderdocument Sociaal Domein 2022-2027. Dit hoofdstuk bevat een evaluatie van 2023 en 2024 over de vorderingen en de resultaten van alle opgaven binnen de vijf thema's van het kaderdocument.

Thema Benut de kracht van de samenleving

Verminderen van eenzaamheid bij ouderen

Er is zicht op initiatieven die georganiseerd worden rondom eenzaamheid, vooral activiteiten die het welzijn van inwoners verbeteren en participatie verhogen. Deels heeft Stip een aandeel in de activiteiten. Daarnaast zijn veel ketenpartners actief rondom dit thema. We sluiten regelmatig aan bij deze initiatieven (zoals initiatieven van zorgaanbieders en kerken, maar ook buurtinitiatieven). Er wordt actief ingezet op sociaal verbinden, door het landelijke concept 'Welzijn op Recept'. Samen met ketenpartners wordt verkend hoe we de samenwerking en vroegtijdige signalering kunnen versterken. Signalen worden gemonitord en verdeeld in diverse typologieën van eenzaamheid. Binnen Stip is er een contactpunt eenzaamheid opgezet, waarbij een signaal snel bij de juiste professional komt.

Versterken van de maatschappelijke bijdrage van kunst en cultuur

Om de maatschappelijke bijdrage te versterken zijn gesprekken over een convenant cultuur en onderwijs gestart met als doel om cultuureducatie vast te leggen. In mei 2025 wordt dit convenant ondertekend. Het aanbod van laagdrempelige culturele activiteiten voor kwetsbare inwoners is uitgebreid met onder andere het filosofiecafé en 'dansen vanaf je stoel'. Deze activiteiten zijn goed ontvangen en worden deels voortgezet in 2025. Er is in 2024 geen uitvoering gegeven aan het netwerkdiagram binnen de culturele sector. In plaats daarvan is er een quick-scan uitgevoerd die inzicht geeft in de sociale kaart van Heerde met (culturele) activiteiten.

Vrijwilligers ondersteunen, waarderen en stimuleren

In 2023 en 2024 zijn er aanvullende interventies gedaan om onze vrijwilligers extra te ondersteunen, te waarderen en te stimuleren. Het digitale platform vrijwilligheerde.nl is uitgebreid. Organisaties en individuele inwoners kunnen met deze uitbreiding oproepen plaatsen. Daarnaast is aandacht gegaan naar de communicatie en bekendheid van het platform, zodat dit platform actief blijft en vraag en aanbod beter aansluiten. Het behoefteonderzoek onder jonge vrijwilligers wordt uitgevoerd in 2025. De jaarlijkse waardering met de Vrijwilligersprijs en Pluim zijn georganiseerd. In 2024 is een nieuwe vorm van individuele vrijwilligerswaardering opgezet, waarbij in alle kernen de vrijwilligers een presentje kregen. Dit werd positief ontvangen.

Mantelzorgers ondersteunen en waarderen

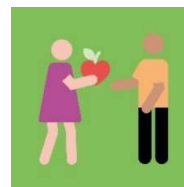
Vanuit het behoefteonderzoek onder mantelzorgers zijn in 2024 inventies uitgevoerd. Er zijn meer afspraken gemaakt binnen Stip om mantelzorgers beter in beeld te krijgen. Er is verkend of samenwerking binnen de regio versterkt kan worden. Met Epe en Hattem

werken we meer samen op gebied van activiteiten. Daarnaast is respijtzorg² meer onder de aandacht gebracht bij inwoners, zodat er meer bekendheid komt voor deze vorm van ondersteuning. De pilot mantelzorgconsulent is gestart om behoeften onder mantelzorgers nog beter inzichtelijk te krijgen. Deze wordt afgerond in 2025.

Thema Gezondheid als basis

Terugdringen overgewicht, roken en middelengebruik

In 2024 hebben de fysiotherapeuten een integraal beweegprogramma aangeboden. Valpreventie, leefstijl en reablement³ stonden centraal in dit beweegprogramma. Inwoners met een valrisico en gewichtsproblemen namen hieraan deel. Inwoners die hun huishouden niet meer kunnen uitvoeren, leerden in dit programma om dit weer zelfstandig te kunnen uitvoeren. De resultaten zijn tot nu heel positief. Zestig deelnemers hebben meegedaan in 2024. De deelnemers, variërend in leeftijd van 65 tot 91 jaar, boekten significante verbeteringen in conditie, kracht en balans. Angst om te vallen nam af en het algemeen welbevinden steeg. Het sociale aspect bleek essentieel voor het succes van het programma, wat de mentale gezondheid van de deelnemers ten goede kwam. In 2025 en 2026 zal het integrale beweegprogramma doorgaan. Eind 2024 zijn er afspraken gemaakt met alle betrokken ketenpartners (onder andere huisartsen, fysiotherapeuten en sportscholen) en Stip om de ketenaanpak valpreventie en de gezonde leefstijlinterventie vast te leggen in een lokaal convenant. Iedere ketenpartner draagt zijn steentje bij, vanaf het moment van signalering tot en met nazorgprogramma's. Het doel is om de zelfredzaamheid van onze inwoners te bevorderen en hen zo lang mogelijk onafhankelijk te maken van zorg en ondersteuning.

Op het gebied van roken en middelengebruik volgen we het landelijke programma NIX 18. Via de GGD, de jongerenwerkers en de buurtcoaches wordt roken en middelengebruik onder de aandacht gebracht van ouders, scholen, verenigingen en jongeren. Op deze wijze proberen we jongeren (en de ouders) bewust(er) te maken van de risico's van middelengebruik en roken. Voor de zwaardere problematiek rondom middelengebruik hanteren we de aanpak middelengebruik en verslaving.

Stimuleren van sport en bewegen

In 2024 zijn de buurtsportcoaches betrokken geweest bij de herinrichting van het sportveld tegenover De Lichtbron om de mogelijkheden voor sport- en beweegplekken voor jongeren te onderzoeken. We hanteren sinds vorig jaar een nieuwe werkwijze in het onderwijs. De jaren ervoor staken we heel veel uren in het geven van bewegingsonderwijs. Vanaf afgelopen jaar is de focus komen te liggen op het naschoolse sportaanbod en de advisering van schoolteams en directeuren op het gezondheidsbeleid. Denk hierbij aan veilig naar school fietsen en lopen, gezondere keuzes voor eten en drinken, bewegend leren in de klas, invulling van pauzes en hoe je bijvoorbeeld technologie op een juiste manier kan inzetten. Via onze (sociale) mediakanalen en in de sportkrant tijdens de nationale sportweek hebben we bijgedragen aan het in beeld brengen van het sport- en beweegaanbod vanuit Stip en onze samenwerkingspartners. Net zoals in 2023 hebben we bijgedragen aan de uitvoering van het sport- en

² Respijtzorg betekent dat iemand de zorg kortdurend overneemt van de mantelzorger. Bijvoorbeeld als de mantelzorger op vakantie gaat, of als hij of zij de zorg tijdelijk niet aan kan.

³ Een manier om samen met een oudere te werken aan herstel van zijn of haar leven en zelfredzaamheid. Het heeft als doel om mensen zo onafhankelijk mogelijk te maken van zorg. Met als uitgangspunt: zoveel mogelijk en zo lang mogelijk (weer) zelf blijven doen.

beweegakkoord. We zijn in iedere coalitie vertegenwoordigd: Jong Vaardig, Gezond Ouder Worden én Vitale Sportaanbieders.

Bevorderen mentale gezondheid bij kinderen en jongeren

Het verbeteren van de ondersteuning aan jongeren is essentieel. Daarom zijn we in 2024 verder gegaan met het onderzoek naar de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs. Dit hebben we gedaan door gesprekken te voeren met IB'ers⁴ en zorgcoördinatoren van scholen. Momenteel zijn we bezig met het verder uitwerken van dit onderzoek. In 2024 zijn de gemeente Heerde en De Noordgouw gestart met een pilot voor jongerenwerk op school. De jongerenwerker is laagdrempelig bereikbaar voor alle leerlingen en ondersteunt door middel van activiteiten en gesprekken. Hier is in de bijlage Jeugd meer over te lezen.

Organiseren doorgaande lijn jeugdgezondheidszorg

In 2024 hebben we open gesprekken gevoerd met de bestuurders van Vèrian en de GGD over de ambitie van een doorgaande lijn in de jeugdgezondheidszorg. We hebben afspraken gemaakt om het kinddossier beter te integreren. Dit heeft de samenwerking versterkt. Daarnaast hebben we ingezet op het versterken van de 'Kansrijke Start', de eerste duizend dagen van kinderen in Heerde. We zijn gestart met de erkende interventie 'VoorZorg', een intensief en preventief programma voor zwangere vrouwen gericht op het verbeteren van hun gezondheid en dat van hun kind. Het doel is om problemen als kindermishandeling en gezondheidsproblemen te voorkomen, en de moeder te ondersteunen in haar rol als ouder. Er zijn voorbereidingen getroffen om 'centering pregnancy' uit te breiden met 'centering parenting'. Dat start in 2025. Tot slot is er een evaluatie geweest in het najaar over de steungezinnen. Door middel van nieuwe promotie is dat nu op gang gekomen en zijn er succesvolle matches tot stand gebracht.

Thema Veilig en leefbaar

Versterken van het netwerk rond mensen met dementie

In 2024 zijn we op diverse manieren bezig geweest met het versterken van het netwerk voor mensen met dementie. Het blijkt lastig om beeld te krijgen van inwoners met dementie. Hiervoor is samenwerking met ketenpartners nodig. Stip heeft een verbindende en faciliterende rol om partners te verbinden. We hebben onderzocht of we ouderen voldoende bereiken door bestaande activiteiten. Dit blijft voortdurend onder onze aandacht in netwerkbijeenkomsten. Vanuit gesprekken met inwoners komt naar voren dat ontmoeting en informatievoorziening van belang is. In 2024 is het 'lotgenotencontact dementie' opgezet met een maandelijkse bijeenkomst. Stip heeft fysieke informatie beschikbaar gesteld over dementie. Daarnaast wordt 4 keer per jaar een informatiepagina geplaatst in de Schaapskooi met als thema 'Dementie in samenwerking met ketenpartners'.

Huiselijk geweld verminderen

Het AVE-model (Aanpak Voorkoming Escalatie) is in 2024 geïmplementeerd. Het AVE-model heeft als doel om regievoering op complexe casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid te organiseren. Uitgangspunt is tijdig bij-, op- en afschalen. Zo kan verdere escalatie van de casuïstiek worden voorkomen. Binnen Stip zijn verschillende professionals als casusregisseurs aangesteld. En er zijn twee procesregisseurs. Verder is

⁴ Interne Begeleiders.

het college en het managementteam getraind in het AVE-model. Er is een handboek gemaakt, zodat elke betrokkene weet hoe de aanpak in Heerde werkt.

In 2024 stond de implementatie van de TOP-3 methodiek⁵ op de planning. Door verschillende factoren, waaronder het prioriteren van andere trainingen, is dit niet gelukt. Op dit moment zijn twee medewerkers in de TOP-3 methodiek geschoold. De bedoeling is om eind 2025, begin 2026 te starten met de scholing voor het lokale team.

De publiekscampagne Verborgten Leed, gericht op het doorbreken van het taboe op ouderenmishandeling, is verder uitgerold. Verder zijn er voorbereidingen getroffen voor het oprichten van een lokale alliantie ouderenmishandeling. De oprichting heeft in de eerste helft van 2025 plaatsgevonden.

Eind 2024 is de regiovisie 'Samen tegen huiselijk geweld. Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties 2024-2028' en bijbehorende uitvoeringsagenda en lokale acties vastgesteld. De uitvoering krijgt de komende jaren gevolg.

Psychisch kwetsbare inwoners ondersteunen

We geven verder invulling aan het bieden van ondersteuning bij integraal herstel aan psychisch kwetsbare inwoners. Focus ligt op herstel in de eigen omgeving. We geven steeds meer richting aan de invulling van een 'Beschermd Thuis' in Heerde, in samenwerking met de regio Noord-Oost-Veluwe en voor implementatie van de doelen in de subregio's Epe, Hattem en Heerde. Zo hebben we in de subregio de herstelacademie Korak⁶ opgezet in 2023. We blijven inzetten op een breed aanbod voor mentale gezondheid voor psychisch kwetsbare inwoners.

In 2024 is de inkoop van de producten voor 'Beschermd Wonen' afgerond. Er zijn nu 10 zorgaanbieders in de regio actief die integraal herstel bieden. Er is veel afstemming met de regiogemeenten, zorgaanbieders, woningbouwcoöperaties en uitvoerenden om de plannen te implementeren.

In samenwerking met GGZ-zorgaanbieders krijgen we meer zicht op processen en maken we samenwerkingsafspraken, bijvoorbeeld over bemoeizorg of de gemeentelijke aanpak middelengebruik en verslaving.

Bevorderen van het langer thuis wonen voor ouderen

Bij het ontwikkelen van het Volkshuisvestingsprogramma is wonen en zorg (woonzorgvisie) een prominent onderwerp. Ouderen zijn een belangrijke aandachtsgroep, zeker met de dubbele vergrijzing die voor Heerde is voorspeld. Regionaal zijn er in 2024 afspraken gemaakt over ouderenhuisvesting. Deze afspraken liggen in lijn met ons volkshuisvestingsprogramma. In 2025 wordt er regionaal gewerkt aan de landelijke bepaalde aandachtsgroepen en het aanpassen van de urgentieverordening en -regeling. Ouderenhuisvesting wordt hierin meegenomen.

Binnen de uitvoeringswerkzaamheden van Stip is er extra aandacht voor het langer thuis wonen. Het organiseren van de vitaliteitsmarkten en de aanwezigheid op de Hemito-beurs zijn hier voorbeelden van. Eind 2024 is er samen met alle ketenpartners een plan van aanpak gemaakt om in 2025 en 2026 samen met alle ketenpartners een bewustwordingsprogramma in het verlengde van het landelijke programma "Praat vandaag over morgen" in Heerde te starten. Het doel is om ouderen vroegtijdig aan te zetten tot nadenken en het voeren van gesprekken over hun eigen oude dag. Een ander

⁵ De TOP-3 methodiek is een duurzame visie op ketenzorg, kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel misbruik.

⁶ Korak biedt een groot aanbod van trainingen, cursussen en workshops op het gebied van levensontwrichtende gebeurtenissen en/of psychische kwetsbaarheid.

doel is om Stip en zorgmedewerkers een steun in de rug te bieden. Zij zijn al langer bezig met toekomstbestendige ouderenzorg en het maken van deze beweging, maar kunnen dit niet alleen. Je hebt hiervoor de hele samenleving nodig: de beweging maak je samen. Het helpt professionals bij de gesprekken die zij voeren met cliënten en hun naasten.

Bij het ontwikkelen van het Volkshuisvestingsprogramma is er een samenwerking tussen het fysieke en sociaal domein, waarbij alle sociale partners betrokken worden om tot een gedragen uitvoeringsprogramma te komen. Regionaal sluiten we aan bij de ontwikkeling van een regionale woonzorgvisie. Dit proces loopt door, waarbij er wordt gekeken naar de verschillende doelgroepen. Bij de regionale woonzorgvisie is er, naast het wonen, aandacht voor samenwerking en het inrichten van de leefomgeving.

Thema Gelijke kansen

Nieuwkomers mee laten doen

In november en december 2024 hebben verschillende inburgeraars de 'Groeitraining' gevolgd, waarbij er tijd en aandacht was voor wat de deelnemers hebben meegemaakt in het land van herkomst en de weg naar Nederland toe. En wat er nodig was (en is) om dat los te laten en een nieuwe toekomst op te bouwen. Door het jaar heen heeft de GGD voorlichtingen gegeven, zowel aan inburgeraars als professionals. In 2024 zouden we starten met een maatjespool. Dat is niet meer gelukt. In 2025 willen we hiermee verder gaan.

Eind 2023 is met Taalpunt⁷ een opdracht overeengekomen om taalcoaching aan te bieden aan inburgeraars. Dit is in 2024 uitgevoerd. Ook in 2025 zijn er taalmaatjes beschikbaar voor inburgeraars om extra te oefenen buiten de formele inburgeringslessen om. In 2024 is er onderzoek gedaan door een extern bureau naar een toekomstige onderwijsvoorziening voor nieuwkomerskinderen. De uitkomsten nemen we mee in het ontwikkelen van een visie op nieuwkomersonderwijs, de uitwerking in de praktijk en het vastleggen van afspraken.

In 2024 zou geëvalueerd worden hoe het gaat met de werkervaringsplekken voor statushouders bij de gemeente. Dat is niet meer gelukt. In 2025 willen we hiermee verder gaan. Verder willen we een menukaart en een voorprogramma ontwikkelen om participatie beter vast te leggen, zodat dit beter aansluit bij de situatie en leermogelijkheden van de inburgeraar. We willen nieuwe contacten leggen met organisaties en verenigingen die mogelijk een vrijwilligers- of participatieplek kunnen bieden aan statushouders.

Stimuleren positieve leefomgeving voor jongeren

In 2024 zijn we verder gegaan met het concreet uitwerken van hoe we jongeren kansrijk kunnen laten opgroeien volgens het IJslands model, door onderzoek te doen en gesprekken te voeren met andere gemeenten. Daarnaast hebben we gewerkt aan het realiseren van een jongeren-hangplek, die we hopen in 2025 te voltooien. We haalden informatie op bij jongeren via onder andere de leerlingenraad van De Noordgouw. Ook hebben we een opdrachtomschrijving geschreven voor het jongerenwerk, waarin we taken en doelstellingen hebben vastgelegd.

⁷ Taalpunt Heerde helpt mensen met het versterken van de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden.

Vergroten kansengelijkheid in het onderwijs en kinderopvang

In 2024 hebben we met alle schoolbesturen een visie vastgesteld voor alle kinderen in de gemeente Heerde. Schoolbestuurders, gemeentebestuur Heerde, kinderopvang, Jeugdgezondheidszorg en Stip zijn samen verantwoordelijk dat elk kind in ontwikkeling is. Hierbij staan kinderen en ouders altijd centraal. Dat wat we daarvoor doen, doen we samen en waar mogelijk thuisnabij. De regie hiervoor ligt bij ouders/verzorgers, schoolbesturen/kinderopvang, gemeenten en andere partners.

De VVE-monitor⁸ over 2023 laat zien dat 79% van de VVE-geïndiceerde kinderen bereikt is. Alle VVE-afspraken zijn nagekomen. De coördinator ouderbetrokkenheid heeft een infographic gemaakt voor professionals. Met incidentele middelen, zoals de NPO-gelden, hebben we projecten opgezet, zoals de pilot 'Jongerenwerker op De Noordgouw', logopedische observatie op alle kinderopvang, leesprojecten en een preventielijn voor jongeren. We zijn begonnen met het analyseren van thuiszitterscasussen met Stip. In 2025 volgt een plan van aanpak voor betere samenwerking tussen onderwijs en Stip (zowel gezinscoaches als de leerrechtambtenaar). Samen met VluchtelingenWerk, huisvesting, inburgering, de locatiemanagers van Groot Stokkert, en Stip monitoren we de instroom van NT2⁹-kinderen en zoeken we de beste onderwijs- of kinderopvangplek. Dit vraagt om voortdurende afstemming.

In 2024 hebben we diverse activiteiten georganiseerd om ouderbetrokkenheid te bevorderen, variërend van initiatieven voor kinderen tot bijeenkomsten voor ouders en professionals uit het onderwijs, kinderopvang en Stip. Onder onderwijs vallen de inspiratiebijeenkomsten voor professionals in het basisonderwijs, zoals 'In gesprek met NT2-ouders' voor betere betrokkenheid van ouders die geen Nederlands als moedertaal hebben, een werksessie over casuïstiek uit het werkveld voor praktische oplossingen en ervaringen, het project 'Bekend maakt Bemind' en de voorlichting 'Vluchtelingenkind in de klas' in samenwerking met VluchtelingenWerk over ondersteuning en integratie van vluchtelingengezinnen in het onderwijs- en opvangsysteem. Meer details hierover vindt u in de bijlage Jeugd.

Positie LHBTI+-ers¹⁰ versterken

In april 2024 is een sociale kaart met informatie over het thema, vormen van ondersteuning en andere zaken, zoals mogelijkheden voor ontmoeting voor verschillende doelgroepen, gemaakt. De sociale kaart is bedoeld voor professionals van Stip, ketenpartners en inwoners. Net als andere jaren is de regenboogvlag gehesen tijdens Coming Out Day. In samenwerking met de gemeente Hattem heeft rond deze dag de voorstelling 'Onze Club Is Van Iedereen' van NOC*NSF voor sportverenigingen en -clubs plaatsgevonden. Centraal stond daarbij de vraag hoe zij een veilige sportomgeving voor elke inwoner kunnen bieden. Daarnaast konden maatschappelijke organisaties, waaronder scholen en sportaanbieders, een regenboogvlag of -stickers ophalen. Een aantal scholen en sportaanbieders heeft hiervan gebruik gemaakt. Het is niet meer gelukt om in 2024 een themamiddag- of avond te organiseren voor ouders over seksualiteit en diversiteit. Dat willen we dit jaar verder oppakken. Voor 2025 staat een herhaaltraining voor de professionals bij Stip gepland.

⁸ Afkorting voor Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie.

⁹ Afkorting voor Nederlands als tweede taal.

¹⁰ Afkorting voor Lesbische, Homoseksuele, Biseksuele, Transgender- en Intersekse personen. De plus geeft aan dat de term inclusief is voor mensen die zichzelf anders noemen dan waar deze letters voor staan, zoals aseksueel of panseksueel.

Thema Passende ondersteuning

Stimuleren dat iedereen meedoet

In 2024 heeft bureau Berenschot in opdracht van de gemeenten Apeldoorn, Epe, Heerde en Werkleerbedrijf Lucrato een evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie laat een positief beeld zien over de samenwerking tussen Lucrato en de gemeenten. Uit het rapport zijn een aantal aanbevelingen gekomen. Deze aanbevelingen worden in 2025 verder uitgewerkt. Daarnaast zijn we in 2024 bezig geweest met de verlenging van de PSO-certificering¹¹, die begin 2025 verloopt. En we zijn bezig geweest met de voorbereidingen op de Participatiewet in Balans.

Ondersteunen bij armoede en schulden

In 2024 zijn er meerdere acties uitgevoerd:

- We benaderden actief inwoners die hun zorgverzekering langer dan zes maanden niet hadden betaald en daardoor in de wanbetalersregeling van het CAK¹² terecht zijn gekomen.
- In samenwerking met het Armoedefonds hebben we acht uitgiftepunten voor menstruatieproducten gerealiseerd. Tussen 1 mei 2024 en 18 februari 2025 zijn via deze punten in totaal 3.810 pakjes menstruatiemiddelen verstrekt. De voorziening wordt goed gebruikt en voorziet duidelijk in een behoefte.
- In maart vond de bijeenkomst Financiële Bestaanszekerheid plaats. Hier stemden zeven vrijwilligersorganisaties en woningstichting Triada in met de oprichting van een Armoedepact. We nemen actief deel aan verschillende werkgroepen die uit deze samenwerking zijn voortgekomen.
- Ongeveer 250 kinderen ontvingen in 2024 een Kledingpas. Het IDO¹³ verhoogde de eigen bijdrage van €25 naar €30. De gemeente Heerde voegde daar, vanuit de Gala-middelen¹⁴, €25 extra aan toe, waardoor de totale waarde van de Kledingpas in 2024 €130 was.
- Kinderen ontvingen een zomerpakket, inclusief een speelgoedbon. Deze bon konden zij ophalen tijdens een feestelijke dag bij de Ontmoetingskerk of kringloopwinkel De Rode Beer. Dit initiatief werd mogelijk gemaakt door samenwerking tussen het IDO, de Jan Nienhuis Vereniging¹⁵, Stichting Leergeld¹⁶ en de gemeente Heerde. De gezamenlijke kerken en de H. ter Matenstichting financierden deze actie.
- Naast het reguliere Kindpakket, dat ondersteuning biedt bij schoolspullen, een fiets en/of sport- en cultuuractiviteiten, kregen jongeren die in 2024 18 jaar werden het boekje 'Geldwijzer 18+' van het Nibud.
- Vanwege de grote vraag hebben we de subsidie van Stichting Leergeld geëvalueerd en opnieuw vastgesteld.

¹¹ Afkorting voor Prestatieladder Socialer Ondernemen.

¹² Afkorting voor Centraal Administratiekantoor.

¹³ Afkorting voor Interkerkelijk Diaconaal Overleg.

¹⁴ Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord

¹⁵ Jan Nienhuis Vereniging biedt hulp aan inwoners in financiële problemen en steunt activiteiten die inwoners met elkaar verbinden.

¹⁶ Stichting Leergeld helpt kinderen uit gezinnen met geldzorgen. Samen met andere stichtingen in Nederland, zorgen zij ervoor dat alle kinderen in Nederland dezelfde kansen hebben. Ze helpen met schoolspullen, sport, een laptop, fiets of een verjaardagscadeau. Ouders en verzorgers kunnen zo het beste aan hun kind geven, en elk kind kan meedoen!

- In april 2024 zijn de laatste energietoeslagen uitgekeerd. Daarnaast hebben we de schulddienstverlening geëvalueerd om de benodigde formatie vast te stellen. Waar nodig informeren we inwoners via social media, flyers, De Schaapskooi en persoonlijke gesprekken met professionals van Stip.

Ondersteunen van inwoners met laaggeletterdheid

In 2024 zijn er meerdere acties uitgevoerd:

- In 2024 hebben we ingezet op heldere en duidelijke communicatie vanuit de interne organisatie. Schrijven op B1-niveau is het uitgangspunt. Medewerkers hebben de gelegenheid gehad om hun brief of e-mail te laten tegenlezen door interne schrijfcoaches. In 2025 blijven we hierop inzetten.
- Daarnaast hebben we de professionals bij Stip op verschillende manieren gewezen op het belang van het (her)kennen van laaggeletterdheid, onder andere via het lokale taaloverleg dat per kwartaal plaatsvindt met ketenpartners, zoals de bibliotheek/Taalpunt Heerde, en via e-learning.
- Pharos heeft in 2024 onderzoek gedaan naar de toegang bij Stip met het oog op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dit heeft begin 2025 geleid tot een training voor publieksmedewerkers, waarbij aandacht was voor het belang van eenvoudig taalgebruik en het herkennen van laaggeletterdheid. In 2025 willen we verkennen of we meer visueel kunnen communiceren.
- Daarnaast bood Lucrato afgelopen jaar één keer per week extra taalondersteuning aan voor zowel interne als externe kandidaten. Het gaat daarbij om het verhogen van het taalniveau, en het aanleren van werknemersvaardigheden en praktische, digitale vaardigheden. Lucrato heeft bij de kandidaten de Taalmeter afgenomen. De Taalmeter is een middel om basisvaardigheden te screenen en om in gesprek te gaan met betreffende inwoner om te kijken of en waar de leerwens ligt. Eerder is afgesproken om de Taalmeter bij elke nieuwe bijstandsaanvraag af te nemen. Dit is in 2024 niet altijd gebeurd. In 2025 gaan we dit weer standaard doen.
- Tijdens de Week van Lezen en Schrijven afgelopen september hebben we stil gestaan bij het belang van (voor)lezen bij kinderen. Zowel burgemeester Prinsen als wethouder Van Ommen ging bij verschillende basisscholen langs om voor te lezen.
- Afgelopen jaar hebben meer Oekraïners die verblijven op de noodopvanglocatie Groot Stokkert, vrijwillig Nederlandse taalles gevolgd op locatie. Een deel van hen heeft taalles gevolgd bij de formele taalaanbieder TopTaal, al dan niet online. De stijging in het aantal aanmeldingen bij TopTaal kwam dan vooral door de Oekraïense gasten.

In 2025 willen we de samenwerking tussen Lucrato, de gemeente, de bibliotheek/Taalpunt Heerde, en de formele taalaanbieder TopTaal, versterken, zodat een inwoner die een leerwens heeft, goed doorverwezen wordt naar een passend aanbod. Daarbij willen we ons meer richten op mensen met een niet-migratieachtergrond (NT1-ers).

Risicoparagraaf

Inleiding

Het sociaal domein verandert door diverse externe factoren snel. Daarom laten we de risicoparagraaf in elke monitor terugkomen. Met dit overzicht informeren wij de gemeenteraad over de risico's die op ons afkomen en waarop wij de komende tijd moeten anticiperen, waar mogelijk.

Risico's voor de korte termijn < 1 jaar

- In 2025 vindt een nieuwe aanbesteding plaats voor individuele ondersteuning Jeugd en Wmo. Hierdoor kan het aantal aanbieders voor specifieke producten minder worden, waardoor er mogelijk wachtlijsten ontstaan. Dit heeft meerkosten tot gevolg. Ook worden hierbij de prijzen geactualiseerd.
- Bij de Wmo is het opnieuw definiëren van producten in verband met de invoering van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) een risicofactor, omdat de inhoud en daarmee de prijzen van deze nieuwe producten nog onbekend zijn.
- De kosten voor hulpmiddelen zijn toegenomen. In de nieuwe aanbesteding voor hulpmiddelen en trapliften, die in 2025 wordt afgerond, stijgen de prijzen ten opzichte van het huidige contract. Het is op dit moment lastig in te schatten hoeveel.
- Er is extra druk op de gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, VluchtelingenWerk, jeugdhulp, de ambtelijke organisatie en Stip door het aantal nieuwkomers met soms complexe problematiek.
- Door de recente gebeurtenissen op het wereldtoneel, zoals de onrust in Amerika en de aanhoudende oorlog in Oekraïne, kan de inflatie toenemen. Dit zorgt voor onzekerheid bij het begroten van budgetten.
- Een groot aandeel van de Rijksbudgetten voor SMV wordt verstrekt via zogenaamde Specifieke Uitkeringen (SPUK's). Dit zijn tijdelijke, incidentele, sterk gefragmenteerde doelgerichte budgetten. Met deze middelen kunnen wij geen structurele investeringen doen. Het blijft daarmee bij interventies. Daarnaast kost het implementeren van zo'n SPUK iedere keer tijd en inspanning van de ambtelijke organisatie.

Risico's voor de langere termijn > 1 jaar

- De implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd is uitgesteld. Er spelen bij de implementatie twee risico's:
 - 1) Bij het wijzigen van de financiering van de producten is het afhankelijk van hoeveel kosten wij zelf maken voor de betreffende producten ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Wij zijn een kleine gemeente met een kleine populatie. Bij een kleine populatie is toeval meer leidend dan statistiek. Hierdoor neemt de kans op relatief grote afwijkingen toe.
 - 2) Bij efficiëntiemaatregelen voor de jeugdzorg kan Stip naar verwachting minder efficiëntievoordeel dan gemiddeld behalen. Stip heeft al maatregelen genomen om zo efficiënt mogelijk te werken. Onze organisatie is meer dan veel andere gemeenten, die veel zorg hebben uitbesteed, volgens het nieuwe model ingericht.
- De groei van het aantal 65-plussers in Heerde ligt de komende jaren boven het landelijk gemiddelde. Daarmee nemen de kosten voor de Wmo en de AVSLH (Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis) de komende jaren toe. De vraag is in hoeverre dat wordt gecompenseerd aan de batenzijde.
- Het is lastig in te schatten hoe groot het effect van de inkomensafhankelijke bijdrage Wmo/AVSLH op het aantal voorzieningen en op de extra inkomsten gaat worden.
- Het aantal vrijwilligers en mantelzorgers neemt af, terwijl er meer vraag zal zijn door het groeiend aantal ouderen de komende jaren.
- De zogenaamde Ravijnjaren zijn naar achteren geschoven:
 - Volgens de huidige meerjarenbegroting is er sprake van afnemende groei van de Rijksbudgetten.
 - De kostprijsindexering over de hele linie is groter dan enkele jaren geleden bij het afspreken van de nieuwe financieringssystematiek aan gemeenten was voorzien.
 - Er zijn duurdere producten nodig om de complexere problematiek, zoals bij de jeugdzorg en de schulddienstverlening, te behandelen.
 - Het aantal inwoners met een mogelijke hulpvraag stijgt.
 - Voor de kosten is er sprake van stabiele groei (prijs, soort en aantal) en voor de baten is er sprake van een afnemende groei.
- In de circulaire van het Rijk werden de budgetten in 2024 nog aangevuld. Het is niet te voorspellen of en, zo ja, hoeveel en hoe lang dit nog doorgaat.
- We zijn succesvol in het behalen van onze doelstellingen op het gebied van armoedebestrijding, schulddienstverlening en loonkostensubsidie. Deze sociale successen hebben een hoger kostenplaatje. Waar ligt het optimum?

Bijlage Maatschappelijke ondersteuning

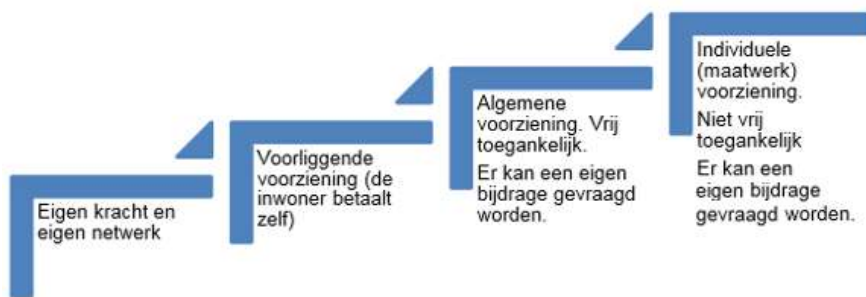
Programma Wmo

Onderwerp	Toelichting
Doel(en)	De doelen op hoofdlijnen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en het Kaderdocument Sociaal Domein gemeente Heerde 2022-2027
AVSLH-klanten	Aantal klanten Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis (AVSLH)
AVSLH financieel	Financieel overzicht 2024
MAATWERK Financieel overzicht	Financieel overzicht 2024
MAATWERK Aantal klanten	Aantal klanten
Beschermd Wonen	Ontwikkelingen

Doelen Wmo

De toename van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van inwoners van gemeente Heerde door:

- Meer inzet vanuit eigen kracht/omgeving
- Toenemende inzet via algemene voorzieningen
- Minder inzet van maatwerk

Figuur 1 Stappenplan Inzet WMO Voorziening

Toelichting

De visie van de gemeente Heerde met betrekking tot de transformatie is dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor de inrichting van hun leven. Zij houden zoveel mogelijk de regie en geven zelf aan wat zij aan ondersteuning nodig hebben. Zij zoeken eerst naar oplossingen in de eigen kracht, het eigen netwerk en maken gebruik van voorliggende en algemene voorzieningen. Dit is in het stappenplan in bovenstaande figuur gevisualiseerd.

Voor het versterken van de eigen kracht en het eigen netwerk worden binnen Stip onder andere een coördinator mantelzorg en vrijwilligerswerk, een coördinator ouderen, sociaal werkers, thuisbegeleiders en (buurt)coaches ingezet. Zij (vroeg)signaleren en verbinden binnen de eigen netwerken en de voorliggende voorzieningen.

Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis

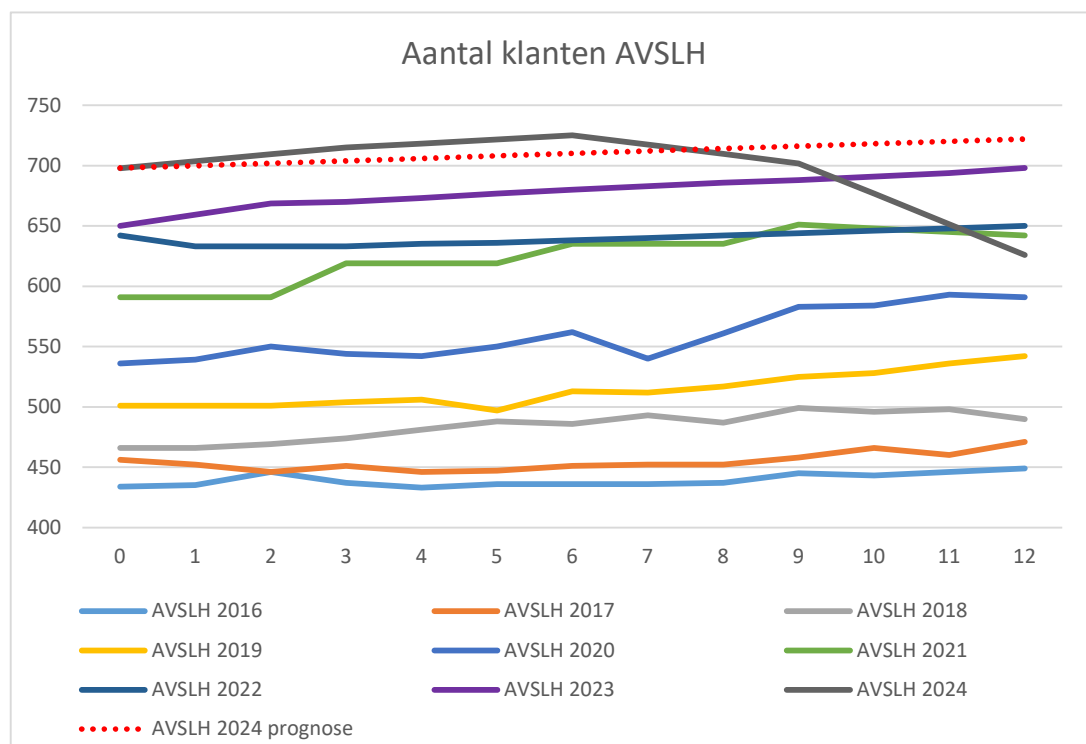
Algemeen

De Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis (AVSLH) is als voorziening voor ondersteuning in het huishouden gecontinueerd. Een huishouden krijgt gemiddeld 2 uur ondersteuning per week. De mantelzorgondersteuning, welke aanvullend ingezet kan worden onder de AVSLH (gemiddeld 0,5 uur per week), wordt in 2024 ingezet.

De raad heeft 5 juli 2021 besloten om de AVSLH voort te zetten. Bij het aanbieden van de AVSLH is er met ingang van 2022 een bewustwordingsperiode van 12 weken gehanteerd, voordat er gebruik kan worden gemaakt van de algemene voorziening. Voor inwoners in een kwetsbare situatie geldt geen bewustwordingsperiode.

De gemeenteraad heeft gekozen voor een nieuwe aanbesteding van een algemene voorziening voor huishoudelijke ondersteuning vanaf 2025.

Ontwikkeling aantal klanten AVSLH

Figuur 2 Aantal klanten AVSLH

Toelichting

Voor 2024 was voorspeld dat de klanten met 6% zouden stijgen (+8% in verband met de vergrijzing, -2% instroombeperking door inzet van de huishoudcoach). De stijging was het eerste half jaar van 2024 groter dan verwacht, in het tweede half jaar zien we juist een daling. Dit komt doordat herindicaties zijn uitgevoerd voor het nieuwe contract, welke op 1 januari 2025 ingegaan is. Hierdoor zijn er klanten vanuit de AVSLH overgezet naar een maatwerkvoorziening. In de meeste gevallen is het aantal uren gelijk gebleven. Ook zijn er klanten uitgestroomd naar de Wlz of was er sprake van gebruikelijke zorg.

Herindicatietraject naar nieuwe contract 2025

Vanaf 1 januari 2025 is er een nieuw contract voor huishoudelijke ondersteuning. Inwoners die beperkt zijn in het huishouden, kunnen gebruik maken van een AVSLH van 1,5 uur per week of van een maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning van minimaal 2 uur per week.

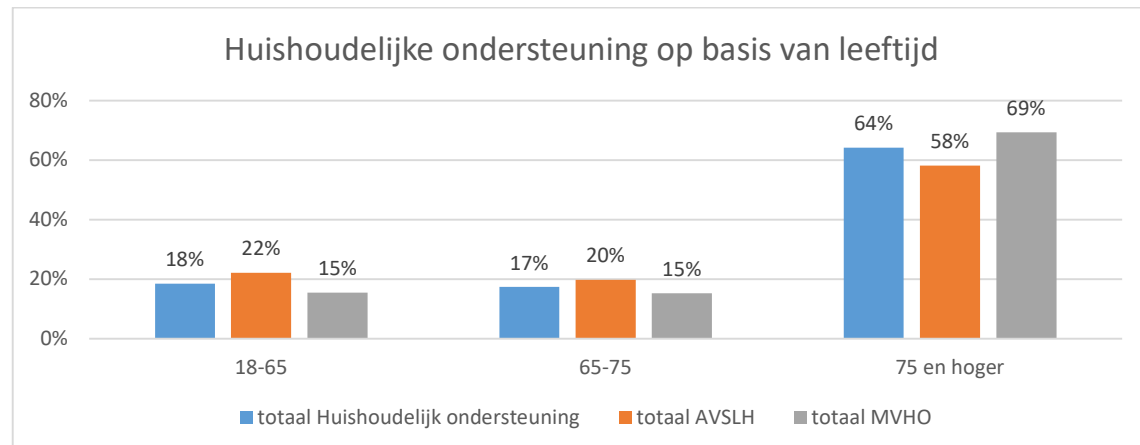
In juli 2024 hebben alle AVSLH klanten een brief gehad, waarin men de mogelijkheid kreeg om een keukentafelgesprek aan te vragen. De klanten die 2,5 uur per week AVSLH ontvingen, zijn allen bezocht (153 klanten). Van de 571 klanten die 2 uur per week AVSLH ontvingen, hebben 383 gereageerd. Deze zijn bezocht, omdat men graag voor een maatwerkvoorziening in aanmerking wilde komen.

In 2023 deden we de aanname dat 30% van de AVSLH klanten naar een maatwerkvoorziening zou gaan. Dit deden we op basis van de gegevens van Hardenberg, die een soortgelijk traject heeft uitgevoerd.

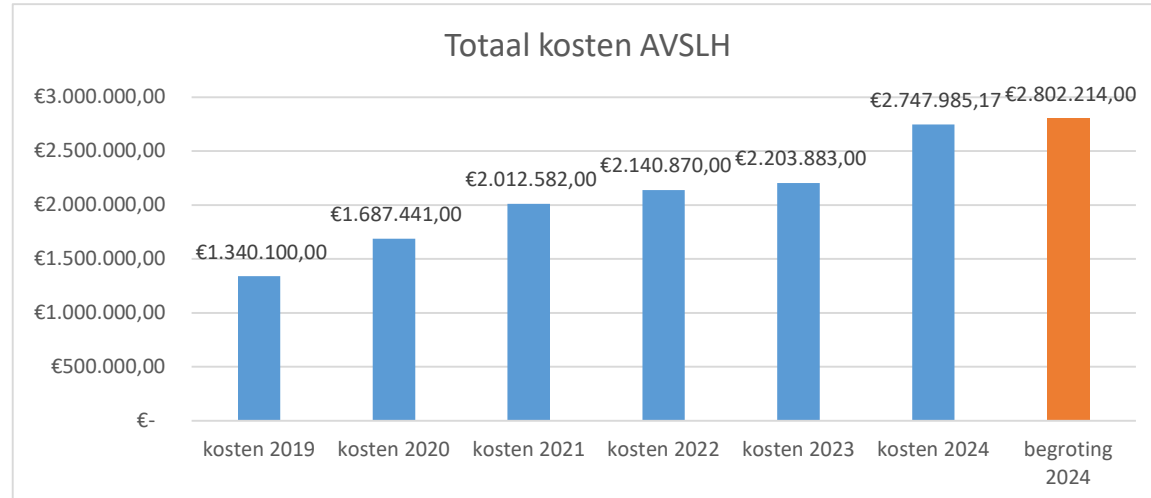
Uiteindelijk blijkt dat 337 klanten (45%) gebruik blijven maken van de AVSLH en 405 klanten (55%) gebruikmaken van de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning (hierna genoemd MVHO).

Dat er minder gebruik wordt gemaakt van de AVSLH dan verwacht (45% i.p.v. 70%) komt voornamelijk door de leeftijd. De leeftijd van de gebruiker van huishoudelijke ondersteuning ligt in Heerde hoger dan in Hardenberg.

Van de klanten die gebruikmaken van huishoudelijk hulp (AVSLH en MVHO) is 64% 75 jaar of ouder en 81 % 65 jaar of ouder.

Financieel overzicht AVSLH

Figuur 3 Kostenontwikkeling AVSLH

Toelichting

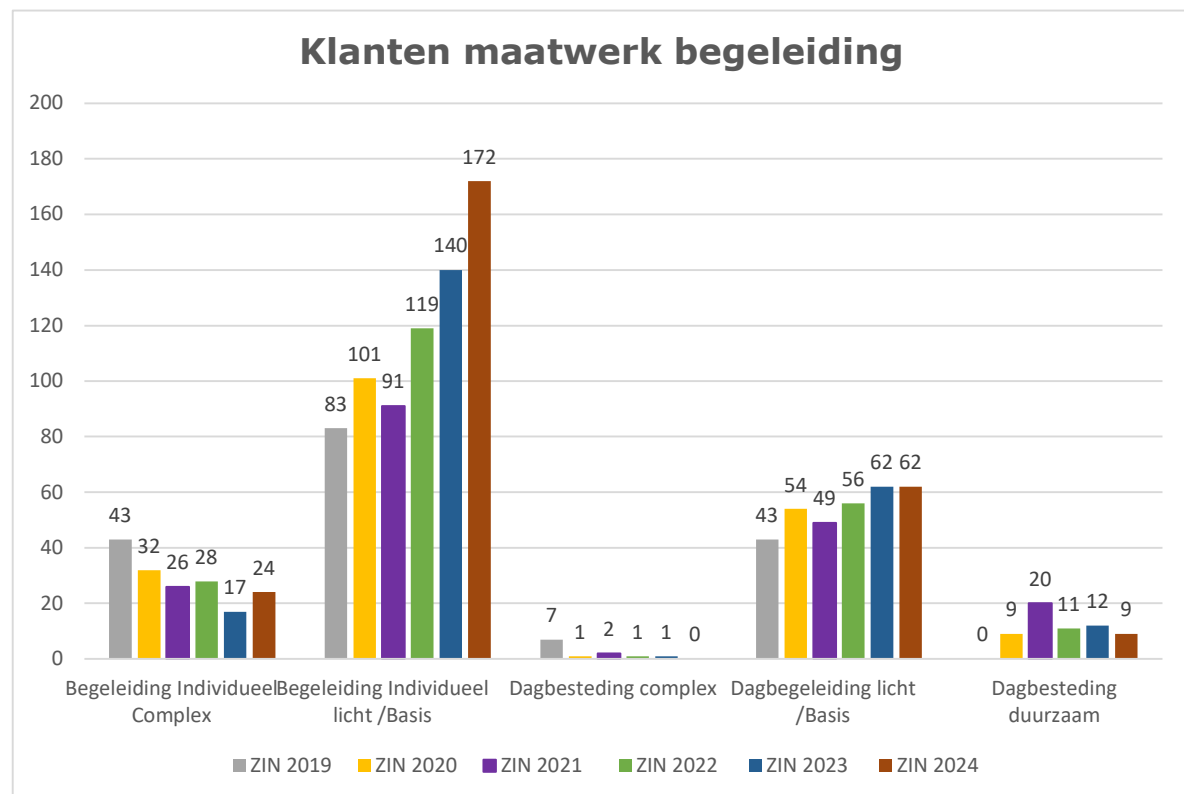
De uitgaven voor de AVSLH (en de maatwerkvoorziening) zijn, in verhouding tot de begrote kosten, ondanks de stijging van het aantal klanten in het eerste half jaar, binnen de begroting gebleven. Dit komt doordat, mede door de keukentafelgesprekken, de stijging van het eerste halfjaar niet heeft doorgezet.

Wmo-maatwerkvoorzieningen

Algemeen

Onder maatwerkvoorzieningen vallen immateriële en materiële voorzieningen. Immateriële voorzieningen zijn onder andere individuele begeleiding, groepsbegeleiding en respijtzorg. Materiële voorzieningen zijn de rolstoel, vervoer- en woonvoorzieningen.

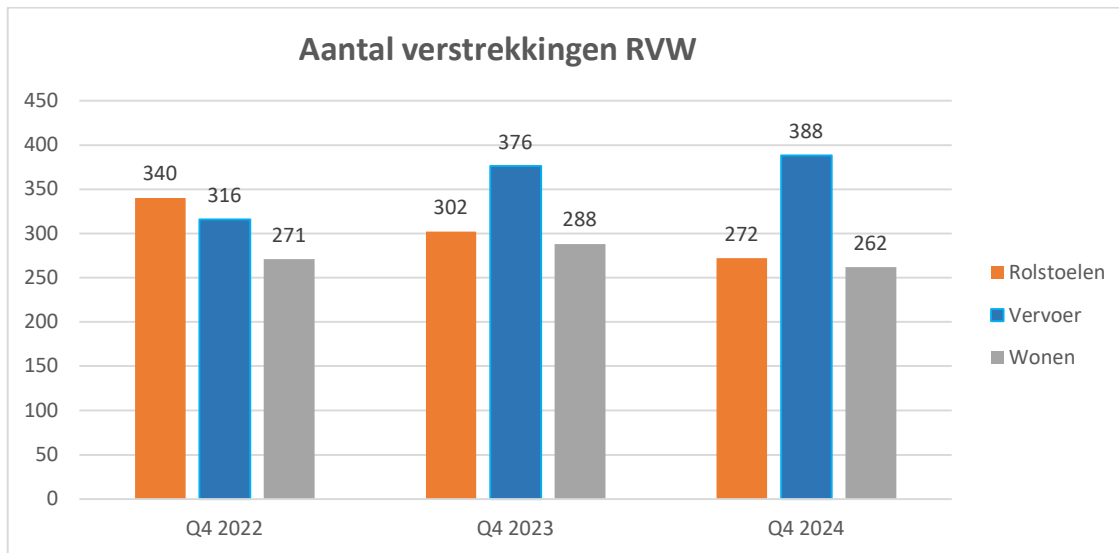
Maatwerk immaterieel ZIN (Zorg in Natura)

Figuur 4 Klantaantallen maatwerk immaterieel per jaareinde

Toelichting

Het aantal klanten met individuele begeleiding nam in 2022 en 2023 al toe. Deze stijging zet in 2024 door. Het betreft voornamelijk individuele begeleiding licht/basis. Dit heeft vooral te maken met de uitstroom vanuit Stip naar een maatwerkvoorziening en door uitstroom vanuit beschermd thuis. Het aantal klanten dat deelneemt aan de dagbesteding is gestabiliseerd.

Figuur 5 Verstrekkingen Woon- Rolstoel Vervoer (WRV) inclusief onderhoud/reparatie

Woonvoorzieningen

Steeds meer mensen wonen langer thuis, zowel de omvang als de gemiddelde leeftijd binnen de doelgroep neemt toe. De overheid stimuleert het langer thuis wonen. Net als landelijk is er ook in Heerde een tekort aan passende woonruimte. Dit zorgt voor meer grote en duurdere woningaanpassingen. Daarnaast neemt het aantal verstrekkingen van trapliften toe. De toenemende vergrijzing vraagt om meer aangepaste woningen, zeker in relatie met de zorg die zo veel mogelijk thuis moet worden geleverd. Vanuit de overheid en de Wet langdurige zorg (Wlz) wordt ingezet op Wlz-zorg in de eigen woning. De zorg wordt betaald vanuit de Wlz, maar de aanpassingen van woningen komen voor rekening van de gemeente.

Binnen het Volkshuisvestingsprogramma is de woonzorgvisie geïntegreerd. Hierin is aandacht voor woningen voor ouderen en andere kwetsbare doelgroepen. Veel van deze woningen moeten nog gerealiseerd worden, waardoor er op de korte en middellange termijn nog onvoldoende passende woningen zijn.

De kosten voor woningaanpassingen in bestaande woningen stijgen. In vergelijking met 2022 is de gemiddelde prijs voor een WMO woonvoorziening in 2024 met circa 35% toegenomen. Dit komt door hogere prijzen en dat er relatief meer grote woningaanpassing worden verstrekt.

Rolstoel en vervoersvoorzieningen

Het aantal verstrekte rolstoelen blijft afnemen. Veel rolstoelen voor enkelvoudig gebruik worden zelf aangeschaft of men gebruikt de uitleenservice. Het aantal verstrekkingen van vervoersvoorzieningen is licht toegenomen. Het gaat dan voornamelijk om scootmobielen en driewielfietsen. De kosten zijn licht gestegen. We verwachten de komende jaren geen grote schommelingen door het nieuwe hulpmiddelencontract waarin voorzieningen niet meer worden gekocht maar gehuurd. De kosten verdelen zich dan meer. Er zijn minder financiële piekmomenten.

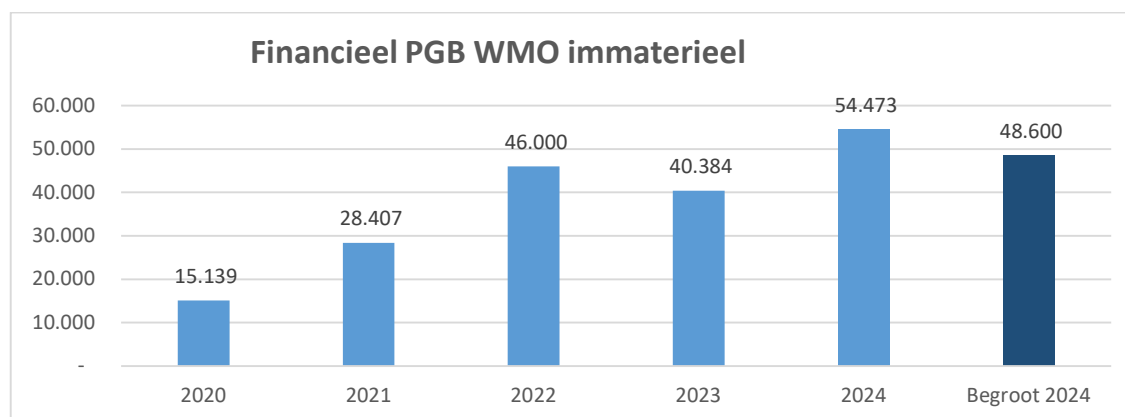
Financieel overzicht

Algemeen

De kosten voor PGB Volwassenen en Immaterieel Zorg In Natura (ZIN) beïnvloeden elkaar en moeten gezamenlijk worden beoordeeld als Kosten Individuele maatwerkvoorzieningen.

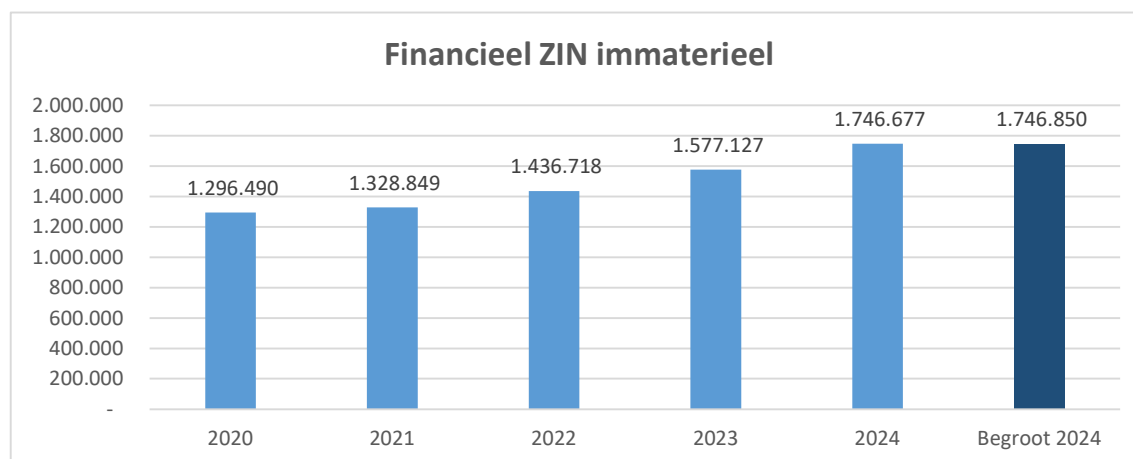
Financieel PGB

De uitgaven voor het Persoonsgebonden Budget (PGB) zijn hoger dan begroot. Door de regionale inkoop via een open-raamcontract wordt er beperkt gebruik gemaakt van de PGB's. Door het open-raamcontract kunnen nieuwe aanbieders makkelijk toetreden. Daarom is een PGB-constructie in veel gevallen niet meer noodzakelijk. Nieuwe PGB-aanbieders moeten aan dezelfde kwalitatieve eisen voldoen als aanbieders die al voor het regionale raamcontract ingeschreven zijn.

Figuur 6 Financieel PGB Wmo immaterieel

Financieel immaterieel ZIN

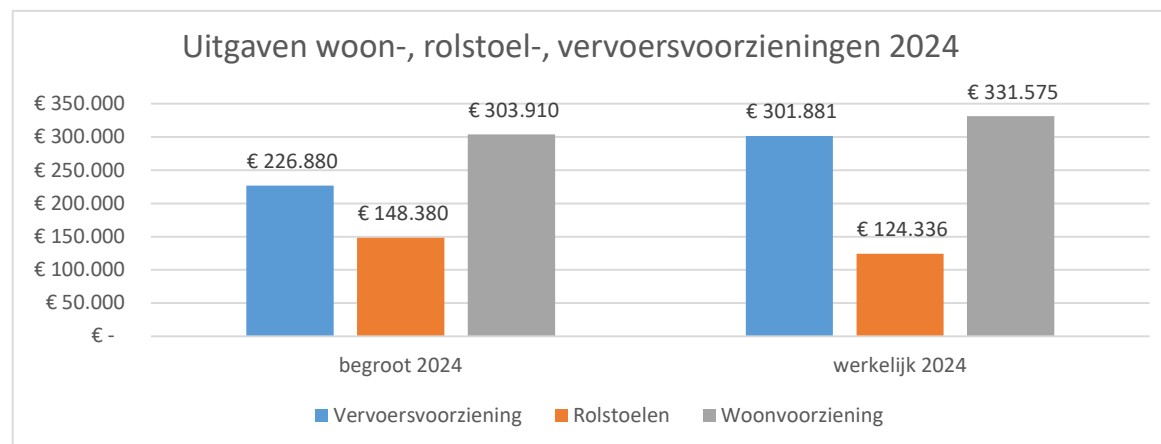

Figuur 7 Financiën immateriële voorzieningen

Toelichting

De lichte toename in kosten komt voornamelijk door de uitstroom van klanten vanuit Stip en vanuit beschermd thuis naar de maatwerkvoorzieningen individuele en groepsbegeleiding. In de begroting was hier al rekening mee gehouden waardoor de uitgaven in lijn liggen met de begroting.

Kosten materiële voorzieningen

Figuur 8 Kosten Materiële voorzieningen 2024

Toelichting

De kosten voor woon-, vervoer- en rolstoelvoorzieningen liggen in lijn met de afname/toename in verstrekkingen. Alleen de kosten voor de vervoersvoorzieningen leken eerst af te nemen en toen toch weer toe te nemen, waardoor er een verschil is tussen de begroting en de werkelijke kosten.

	Rolstoelen	Vervoersvoorz.	Woonvoorz.	Totaal
2021	202.121	156.083	348.817	707.021
2022	199.722	174.747	249.281	623.750
2023	126.642	312.515	267.488	706.645
2024	124.336	301.881	331.575	757.792

Figuur 9 Kostenontwikkeling Materiële voorzieningen

Toelichting

Deze tabel laat de werkelijke uitgaven zien voor in de laatste drie jaar. Bij de rolstoelen zijn we een daling in kosten na 2022. In 2021 en 2022 hadden we een paar duurdere rolstoelen verstrekt. De afgelopen twee jaar is dit niet voorgekomen. De vervoersvoorzieningen zijn in 2023 flink toegenomen, voornamelijk door verstrekkingen van scootmobielen en driewiel fietsen. Deze beweging zien we ook in de regio. De woonvoorzieningen blijven stijgen. Zoals gezegd ligt dit zowel aan het groeiende aantal grotere woningaanpassingen, als aan prijsstijgingen op de markt.

Groei aantal klantcontacten Stip

De baliemedewerkers van Stip houden bij hoeveel mensen met vragen binnen lopen of telefonisch contact opnemen. Het aantal inkomende contacten neemt in de loop van de jaren toe, met name het aantal bezoekers.

	Telefonische contacten	Bezoekers met vragen
2021	3797	16
2022	3975	52
2023	4007	90
2024	4203	

Figuur 10 Aantal inkomende contacten Stip

Bijlage Participatiewet

Programma Participatiewet

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Participatiewet ¹⁷
Stand Bijstand	Aantal mensen in de bijstand en het verloop over meerdere jaren
Trajecten	Aantal mensen dat een traject heeft
Financiën	Kosten van de uitkering ten opzichte van het BUIG-budget ¹⁸
Financiën Openeinderegeling	Financiën van de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de kwijtscheldingen
Armoede en schulddienstverlening	Instroom en uitstroom

Doelen

Inwoners van de gemeente Heerde voorzien zoveel mogelijk in hun eigen inkomen. De gemeente Heerde biedt ondersteuning bij het vinden van werk. Hierbij geldt als regel dat ondersteuning alleen wordt ingezet als het efficiënt en effectief is.

Inwoners die niet kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt participeren naar eigen vermogen in de samenleving, bijvoorbeeld door het uitvoeren van vrijwilligerswerk. De gemeente Heerde biedt een vangnet als zij het financieel moeilijk hebben.

De gemeente wil armoede en schulden onder de inwoners van de gemeente waar mogelijk voorkomen dan wel bestrijden.

Vluchtelingen uit Oekraïne

De gemeente Heerde biedt ondersteuning aan vluchtelingen uit Oekraïne op noodopvanglocatie Groot Stokkert en voor vluchtelingen die bij particulieren in de gemeente verblijven.

¹⁷ Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, zoals mensen met een arbeidsbeperking.

¹⁸ Afkorting voor Gebundelde Uitkering.

Leefgeld

Vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen leefgeld om bijvoorbeeld eten en kleding te kopen. In de gemeente Heerde zijn er forse inspanningen verricht om het verstrekken van leefgeld zo snel mogelijk en op de juiste wijze te laten verlopen.

Hieronder in de tabel staan het aantal leefgelduitkeringen aan Oekraïense vluchtelingen en de totale kosten 2024.

	Aantal uitkeringen	Totale kosten 2024
Gemeentelijke opvang (Goo)	28	€119.174,41
Particulieren opvang (Poo)	3	€11.938,30

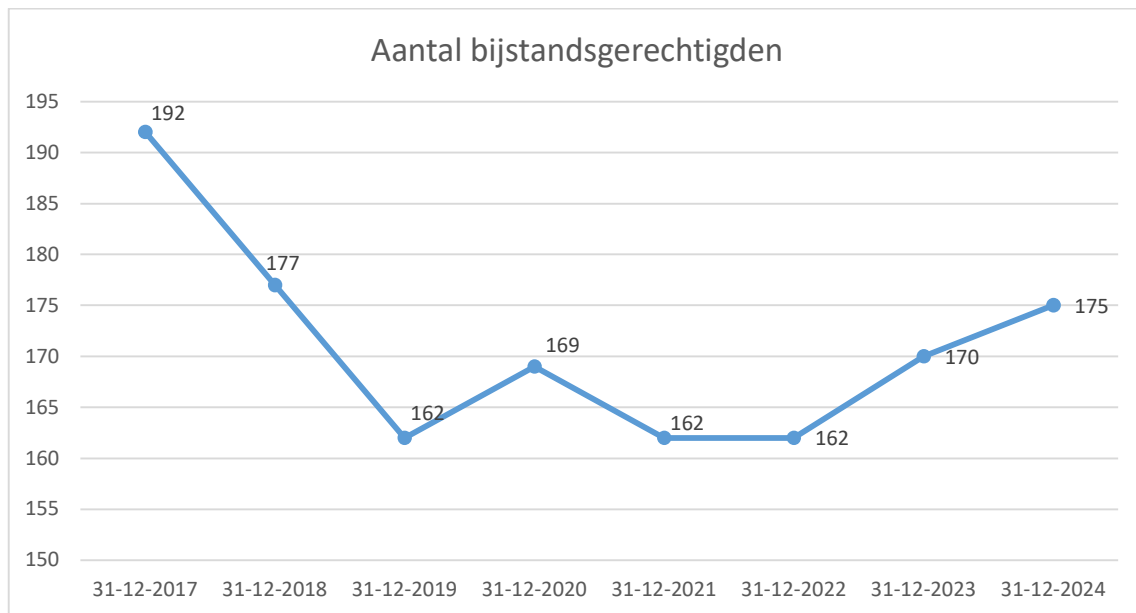
Figuur 11 Aantallen en kosten opvang Oekraïners

Werk

Vluchtelingen uit Oekraïne die kunnen en willen werken, hebben toegang tot de Nederlandse arbeidsmarkt. De gemeente Heerde zet zich in om deze mensen naar de arbeidsmarkt toe te leiden. Op dit moment werken we samen met Werkleerbedrijf Lucrato. Het Werkleerbedrijf is twee keer per week op locatie Groot Stokkert aanwezig om Oekraïners te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk. In 2024 zijn 83 Oekraïners naar werk begeleid door Lucrato.

Participatiewet Werk

Ontwikkeling aantal bijstandsgerechtigden

Figuur 12 Ontwikkeling aantal bijstandsgerechtigden

Toelichting

Bovenstaande grafiek laat de trend zien van het aantal inwoners dat een uitkering ontvangt in het kader van de Participatiewet, IOAW¹⁹, Bbz²⁰ en IOAZ²¹ op 31 december van een bepaald jaar. Het aantal bijstandsgerechtigden loopt sinds 1 januari 2023 op. Dit is een landelijke trend.

Landelijk beeld

De gemeente Heerde vergeleken met kleine gemeenten (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Omschrijving	Gemeente Heerde	Gemeenten < 25.000 inwoners
Aantal huishoudens met bijstand (okt 2024)	2,3%	2,5%
Kinderen in uitkeringsgezinnen (2022)	4%	3% ²⁰
Aantal beschikbare banen per 1000 inwoners (2023)	496	587
Personen met een bijstandsuitkering PER 1000 inwoners (2024)	15	18
Werkloosheid (2024)	2,7%	3,0%
Huishoudens met een laag inkomen (2023)	7%	10% ²²
Huishouden met problematische schulden (2024)	5,1%	6,1%

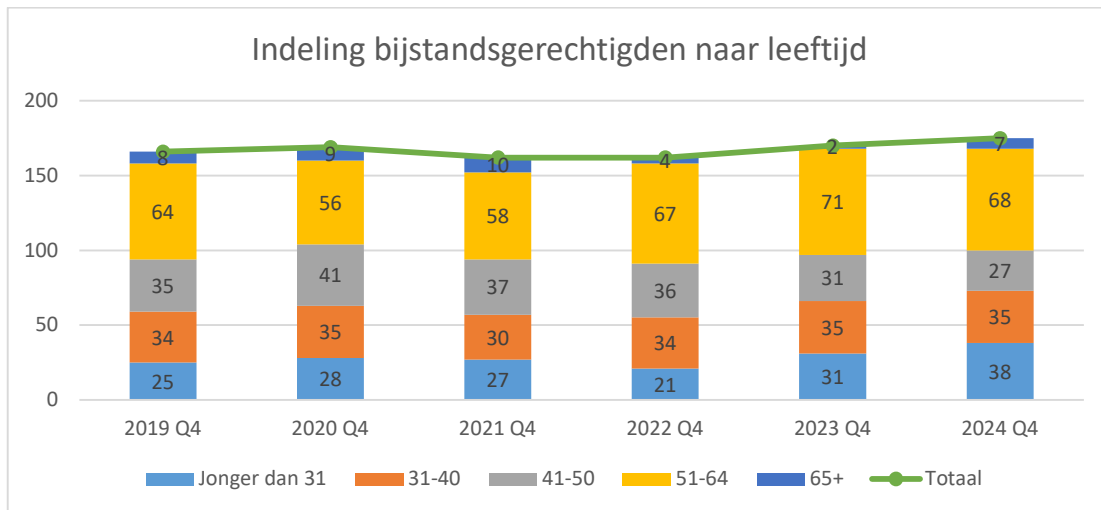
Figuur 13 Vergelijking gegevens participatie

¹⁹ Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.

²⁰ Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen.

²¹ Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

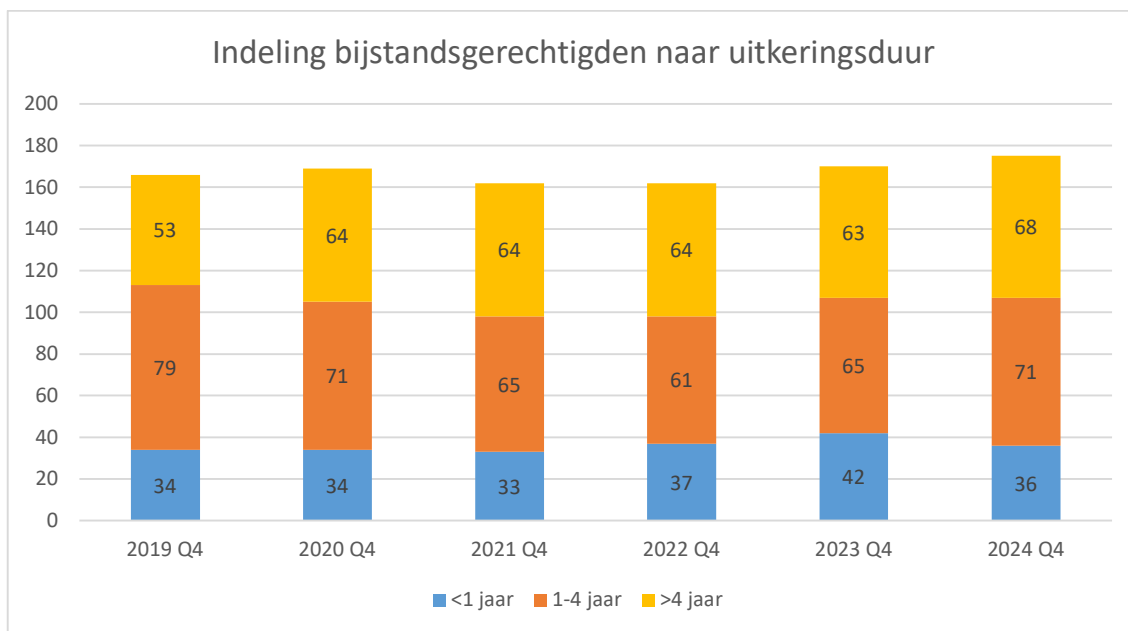
²² Landelijk cijfer 2021.

Figuur 14 Indeling aantal bijstandsgerechtigden naar leeftijdsgroep

Toelichting

De bovenstaande grafiek laat zien dat met name de groep bijstandsgerechtigden in de jongste groep < 31 jaar is toegenomen.

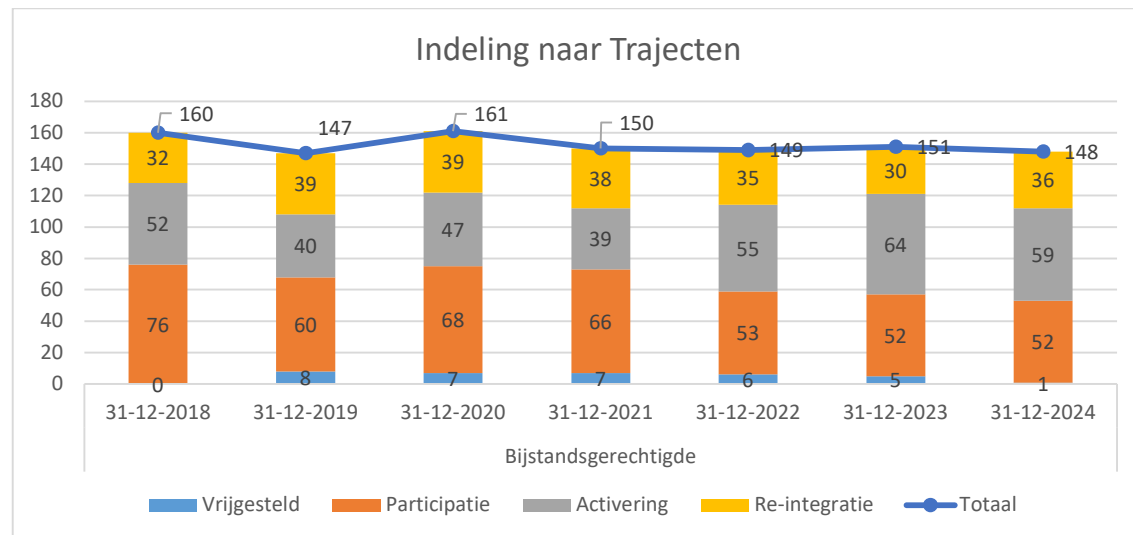

Figuur 15 Indeling aantal bijstandsgerechtigden naar uitkeringsduur

Toelichting

De groep (79% was vorig jaar 75%) die langer dan een jaar een uitkering ontvangt, is toegenomen. In de meeste gevallen wordt de kans op werk kleiner naarmate de uitkering langer duurt.

Indeling naar trajecten

Figuur 16 Indeling aantal bijstandsgerechtigden naar trajecten

Toelichting

Bovenstaande grafiek geeft het aantal inwoners met een bijstandsuitkering weer waarvoor de gemeente een inspanningsverplichting heeft. Het totaal wijkt af van het aantal bijstandsgerechtigden in de bovenstaande grafiek, omdat er nog bijstandsgerechtigden moeten worden ingedeeld.

De werkzoekenden Participatiewet zijn onderverdeeld in vier groepen. Zie de figuur hieronder.

Re-integratie	Binnen < 1 jaar naar werk.
Activering	Als deze inwoners al in aanmerking komen om deel te nemen aan de arbeidsmarkt, dan verwachten we dat er één tot drie jaar nodig is om deze mensen daarop voor te bereiden.
Participatie	De kans op deelname aan de arbeidsmarkt op korte termijn is klein.
Vrijgesteld	Deze inwoners zijn vanwege persoonlijke omstandigheden vrijgesteld van re-integratieverplichtingen. Deze inwoners vallen onder de groep Participatie.

Figuur 17 Verklaring van termen voor indeling werkzoekenden

De inwoners die binnen 1 jaar naar werk kunnen, krijgen ondersteuning en begeleiding van Werkleerbedrijf Lucrato. De inwoners uit de overige groepen krijgen ondersteuning en begeleiding van de gemeente (Stip). Hieronder wordt de verdeling in aantallen weergegeven tussen de verschillende groepen:

- De groep Activering is met 5 personen gedaald en de groep Re-integratie is met 6 personen gestegen ten opzichte van vorig jaar.
- 112 mensen (75%) zitten niet in de groep Re-integratie. Deze mensen hebben een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt.
- De groep Re-integratie bestaat voor 21,5% uit nieuwkomers (statushouders). Dit is een stijging van het percentage statushouders in deze groep. In de vorige

monitor was dit 13%. De afgelopen jaren hebben wij, samen met Werkleerbedrijf Lucrato, extra inzet en ondersteuning geboden aan de groep statushouders. Dit is gebeurd in de vorm van extra taalbegeleiding en het inhuren van een cultuurspecialist. Dankzij deze extra inzet is het aandeel statushouders in deze groep kleiner geworden.

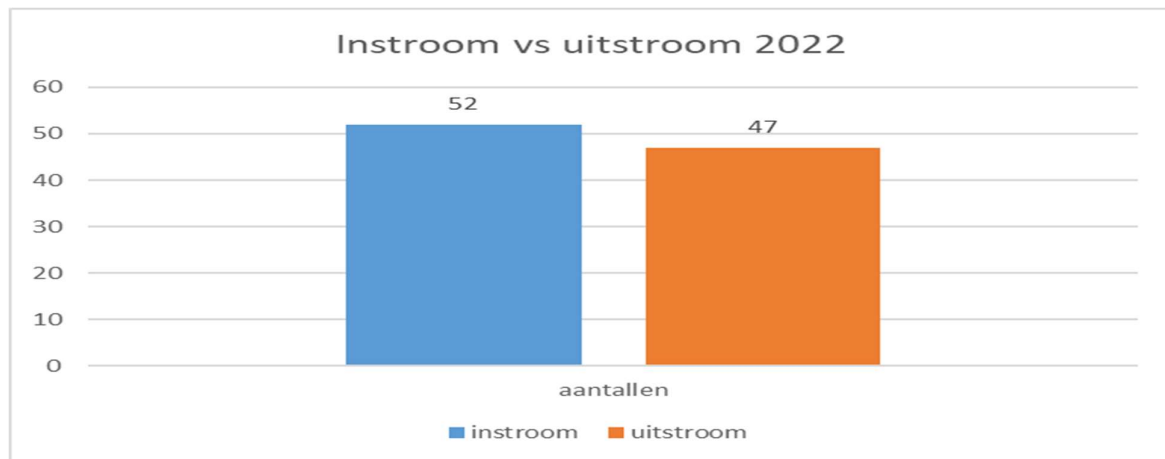
Studietoeslag

In 2024 kregen elf inwoners studietoeslag. De kosten hiervoor bedroegen €44.873,-.

Op grond van het nieuwe artikel 36b Participatiewet (Pw) verstrekt het college studietoeslag aan 'een student die als rechtstreeks gevolg van een ziekte of gebrek structureel niet in staat is naast de studie bij te verdienen', als hij of zij voldoet aan de in artikel 36b Pw genoemde voorwaarden. Een onafhankelijk medisch advies is het uitgangspunt bij de vaststelling van de structurele medische beperking. Voor de uitvoering van de studietoeslag door gemeenten is bij invoering van de Participatiewet structureel €35 miljoen toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit is ongeoormerkt budget voor zowel de uitgaven aan de studietoeslag als de bijbehorende uitvoeringskosten. Gemeenten kunnen die middelen blijven gebruiken voor de uitvoering van de studietoeslag.

Instroom en uitstroom

Jaarlijks maken wij afspraken met Werkleerbedrijf Lucrato over de uitstroom van de kandidaten Participatiewet. In 2023 hebben wij afgesproken dat het aantal bijstandsgerechtigden netto met 5 zou dalen. Deze prestatieafspraken is niet gerealiseerd, omdat het aantal bijstandsgerechtigden in 2023 is gestegen. Er zijn wel veel mutaties geweest door instroom en uitstroom.

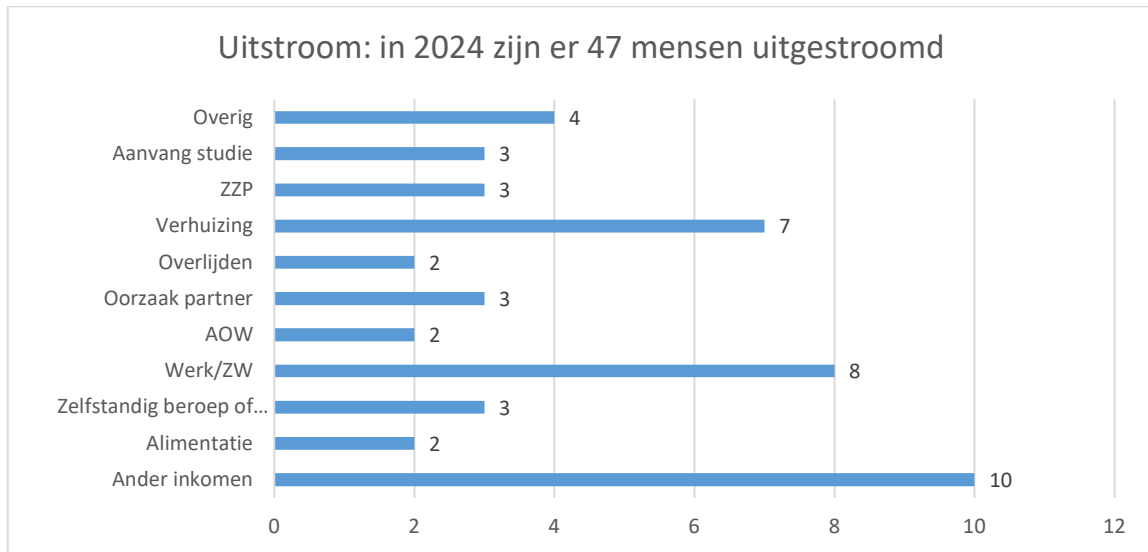

Figuur 18 Aantallen instroom en uitstroom

Toelichting

In 2023 zijn er 47 mensen uitgestroomd en 54 mensen in de bijstand gestroomd. Dit geeft de doorstroom binnen het bijstandsbestand weer.

Redenen van uitstroom

Figuur 19 Redenen van uitstroom

Toelichting

Als mensen een relatie hebben richten we ons, met de dienstverlening en in de ondersteuning naar werk, op beide partners, omdat ze beiden bijstandsgerechtigd zijn. Als één van beiden werk vindt, kan dit resulteren in voldoende inkomen, waardoor het gezin geen beroep meer hoeft te doen op de bijstand.

Loonkostensubsidie en beschut werk

In de Participatiewet zijn verschillende instrumenten opgenomen om mensen met een arbeidsbeperking te kunnen ondersteunen naar werk. Dit zijn de loonkostensubsidie en beschut werk.

Loonkostensubsidie

Eind 2024 waren er 33 inwoners met een loonkostensubsidie aan het werk. Wij hebben de uitvoering van de loonkostensubsidie gedelegeerd aan Werkleerbedrijf Lucrato. De loonkostensubsidie is een vergoeding aan de werkgever, voor de loonkosten waarvoor de inwoner geen loonwaarde heeft. Bijvoorbeeld als iemand 80% arbeidsproductiviteit heeft, ontvangt de werkgever een subsidie voor de overige 20%. Daarnaast zit er een no-riskpolis vast aan de loonkostensubsidie, die de werkgever bescherming geeft bij het mogelijk ziek worden van de werknemer. Door deze instrumenten wordt het voor een werkgever makkelijker gemaakt iemand in dienst te nemen uit de doelgroepenregister²³. Vooral voor kleinere werkgevers biedt dit instrument uitkomst.

Beschut werk

Eind 2024 waren er 8 inwoners met een indicatie beschut werk. Deze indicatie wordt afgegeven door het UWV. Iemand met een beschut werk-indicatie mag meer begeleiding

²³ In het doelgroepenregister staan mensen met een ziekte of handicap waardoor zij moeite hebben met het vinden of houden van werk. Om in aanmerking te komen, is er vaak een indicatie nodig.

op de werkvloer verwachten. Inwoners met een beschut werk-indicatie komen in dienst bij Werkleerbedrijf Lucrato. Het Werkleerbedrijf begeleidt deze inwoners.

Vanuit het Rijk wordt er elk jaar een taakstelling Beschut Werk opgenomen, die je als gemeente moet behalen. In 2024 had de gemeente Heerde een taakstelling van 11 beschutte werkplekken. We hebben deze bijna gerealiseerd.

Niet-uitkeringsgerechtigden (de zogenaamde Nuggers²⁴) hebben in veel gevallen recht op ondersteuning bij het vinden van werk. Per 31-12-2024 hebben 38 mensen een NUO-traject bij Lucrato. Dit aantal is inclusief het aantal inwoners met een loonkostensubsidie en beschutte werkplek.

Instrumenten Werk

Om een beeld te geven van de instrumenten die wij als gemeente kunnen inzetten om onze inwoners te kunnen ondersteunen naar werk, volgen hieronder enkele voorbeelden. Deze lijst is niet volledig. Wanneer maatwerk nodig is, passen wij dit toe. Daarnaast gaan we in 2025 aan de slag met het ontwikkelen van de Eva-instrumentengids. Dit is een platform waarop alle instrumenten komen te staan die onze gespreksvoerders bij Stip kunnen inzetten voor de inwoner.

Instrumenten Participatiewet

Wij zetten alle instrumenten in die de Participatiewet aanbiedt. Denk hierbij aan een werkervaringsplek, loonkostensubsidie, beschut werk en een proefplaatsing.

Taalmeter

Iedere inwoner die een bijstandsuitkering aanvraagt, krijgt een uitnodiging om de Taalmeter te maken. De taalmeter is een middel dat bestaat uit een aantal vragen. Het screeningsinstrument geeft een goed beeld van het taalniveau van de inwoner. Als de inwoner de Nederlandse taal onvoldoende beheerst en dit een goed re-integratieproces in de weg staat, hebben wij hier een passend taalaanbod voor.

Scholing en opleiding

Wij bieden VCA²⁵-trajecten aan. De VCA helpt werknemers in risicovolle werkomgevingen om veilig en gezond hun werk te doen. In de bouw wordt bijvoorbeeld gevraagd om dit certificaat. Vanuit het regiofonds zijn er andere opleidingen mogelijk, zowel voor werkgevers als werknemers. Zie hiervoor het kopje 'Human Capital Agenda Zwolle'.

Werkfit en empowerment

Samen met Werkleerbedrijf Lucrato bieden wij aanvullende trainingen aan op het gebied van werkfit en empowerment. Daarnaast is er een combinatie van deze twee trajecten mogelijk, met aanvullende taallessen en een stagetijd bij een ondernemer in de gemeente Heerde. Alles is erop gericht dat iedereen in de gemeente Heerde mee kan doen.

²⁴ Ook wel niet-uitkeringsontvangers genoemd (NUO-ers).

²⁵ Afkorting voor Veiligheid Checklist Aannemers.

Participatiecoach

De participatiecoach is een vorm van individuele begeleiding en is een schakel tussen de Wmo-arbeidsmatige dagbesteding en de stap richting de arbeidsmarkt.

SROI

In onze aanbestedingen nemen wij de voorwaarde Social Return On Investment (SROI) op. Dit betekent dat de gegunde partij, voor een vooraf vastgesteld percentage van de totale waarde van de opdracht, iets terug moet doen voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan het aanbieden van een werkervaringsplaats zijn of het aanbieden van een opleiding/cursus of een coachingstraject. De invulling kan breed ingezet worden.

Human Capital Agenda Zwolle

Heerde is aangesloten bij de Human Capital Agenda Zwolle. Vanuit deze agenda worden werkgevers en werkzoekenden ondersteund bij re-integratievraagstukken. Er is een ontwikkelfonds waar zowel werkgevers als werkzoekenden een aanvraag kunnen indienen voor een scholingstraject.

Werkcentrum Veluwe en Stedendriehoek

Werkcentrum Veluwe en Stedendriehoek (voorheen FactorWerk) is het regionale werkbedrijf in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek. Binnen dit werkcentrum werken wij samen met 12 gemeenten, UWV, VNO-NCW, ROC Aventus, ROC Landstede, FNV en CNV aan betere werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening. We werken aan de harmonisering van werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening, zodat iedere inwoner in onze regio dezelfde dienstverlening krijgt. We organiseren banenmarkten, verstrekken jobcoachingsvouchers voor inwoners die geen indicatie doelgroepregister hebben en werken samen aan de werkgeversdienstverlening.

Extra inzet bij nieuwkomers (statushouders)

Per 1 januari 2022 is de nieuwe inburgeringswet in werking getreden. Daarin hebben gemeenten een grotere regierol. Samen met ketenpartners en taalaanbieders geven wij de inburgeringstrajecten vorm. Denk hierbij aan VluchtelingenWerk, TopTaal, Werkleerbedrijf Lucrato, de GGD, Taalpunt Heerde en Stip. Voor de Z-route (één van de drie leerroutes binnen de inburgering) biedt Lucrato participatieplekken. Daarnaast bieden we elk jaar een zomerschool aan met extra taal- en educatieaanbod aan kinderen van onder andere statushouders en Oekraïners.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk kan ingezet worden als een re-integratiemiddel en als participatiemiddel. Door vrijwilligerswerk blijven inwoners betrokken bij hun omgeving en ontmoeten ze andere mensen. Als de stap richting betaalde arbeid niet gemaakt kan worden, is vrijwilligerswerk een belangrijk participatiemiddel.

Participatiewet Inkomen (Financiële bestaanszekerheid)

Armoede berekend volgens de nieuwe methode

Inleiding

In 2024 hebben CBS, SCP en Nibud een nieuwe methode ontwikkeld om armoede te berekenen. Deze methode kijkt niet alleen naar inkomen, maar ook naar spaargeld en ander direct inzetbaar bezit.

In 2023 leefden 540 duizend mensen (3,1% van de bevolking) in armoede, waaronder ruim 115 duizend kinderen (3,6%). Daarnaast hadden bijna 1,2 miljoen mensen onvoldoende spaargeld en een inkomen tot 25% boven de armoedegrens.

De armoedegrens wordt bepaald op basis van minimale uitgaven voor huisvesting, energie, verzekeringen, kleding en sociale activiteiten. Voor een alleenstaande lag de inkomensgrens in 2023 op €1.510 per maand en voor een stel met twee jonge kinderen op €2.535.

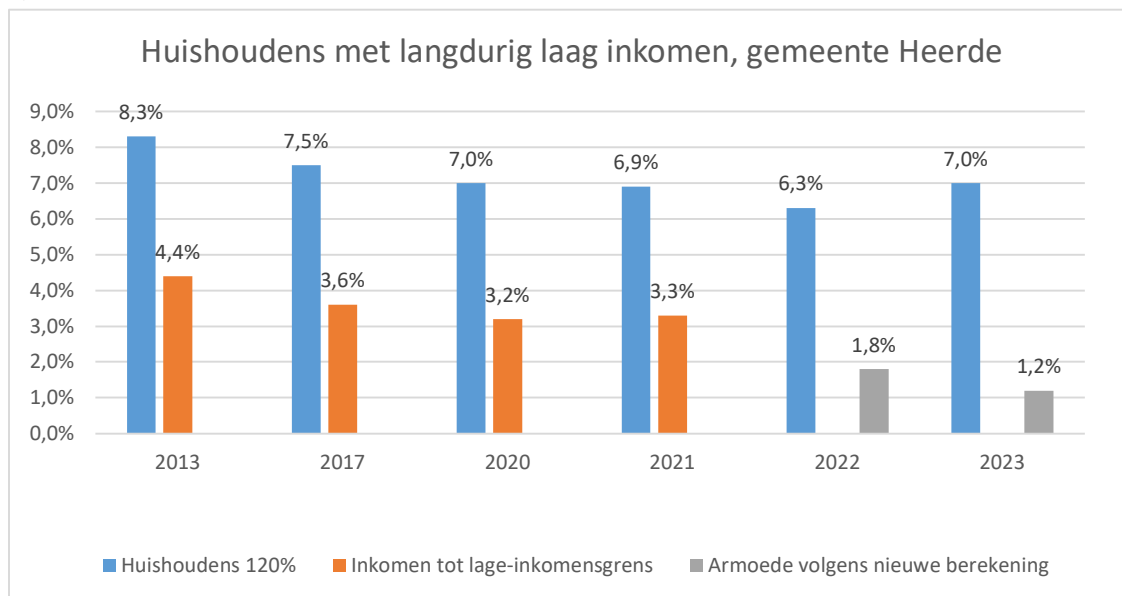
Daarnaast spelen werkelijke uitgaven een rol. Als een huishouden na het betalen van vaste lasten te weinig overhoudt voor andere basisbehoeften, valt het huishouden wel onder de armoedegrens.

Daarnaast telt de vermogensbuffer, zoals spaargeld, mee. Een alleenstaande met meer dan €18.145 vermogen of een gezin met twee kinderen met meer dan €30.405 vermogen, wordt binnen de nieuwe methodiek niet meer als arm beschouwd.

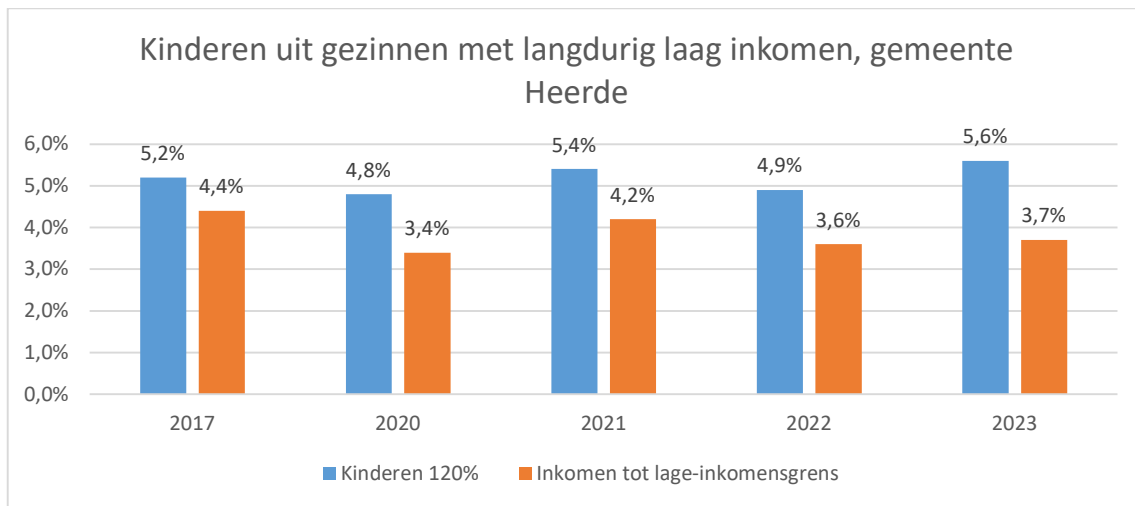
Het rapport 'De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten' licht de aanpak toe en vergelijkt deze met eerdere methoden uit 2021-2023.

Gemeente Heerde

In onze gemeente kunnen inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm gebruikmaken van miniregelingen en bijzondere bijstand. Uitgaande van 7.800 huishoudens en een armoedepercentage van 1,2%, leven naar schatting 94 gezinnen in armoede. Daarnaast hebben 546 gezinnen een inkomen onder de 120% van de bijstandsnorm.

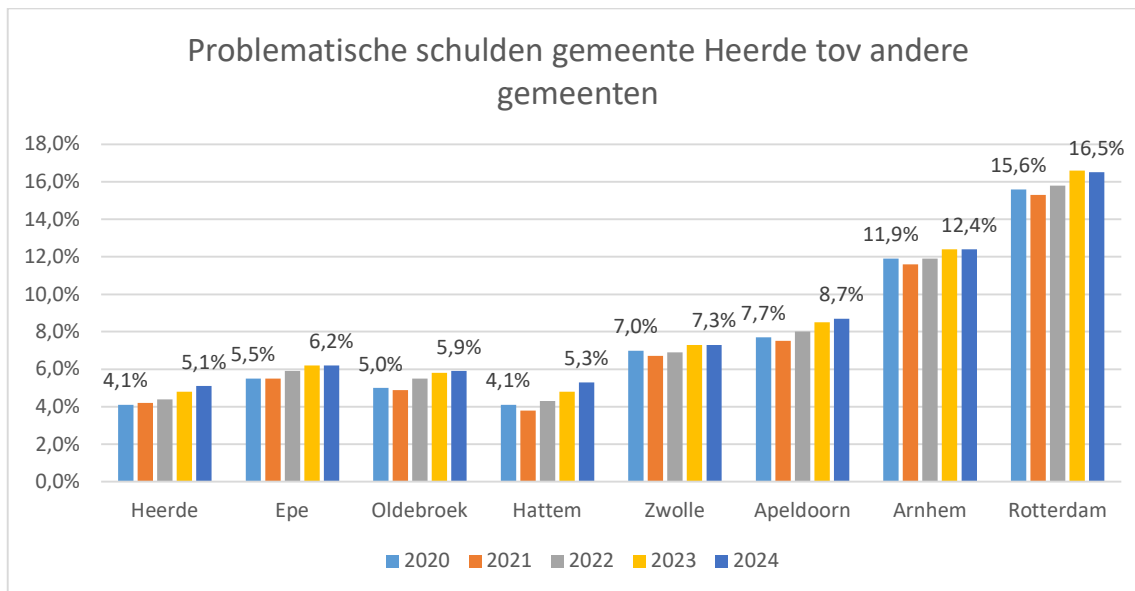

Figuur 20 Ontwikkeling gezinnen met langdurig laag inkomen

Figuur 21 Ontwikkeling kinderen uit gezinnen met laag inkomen

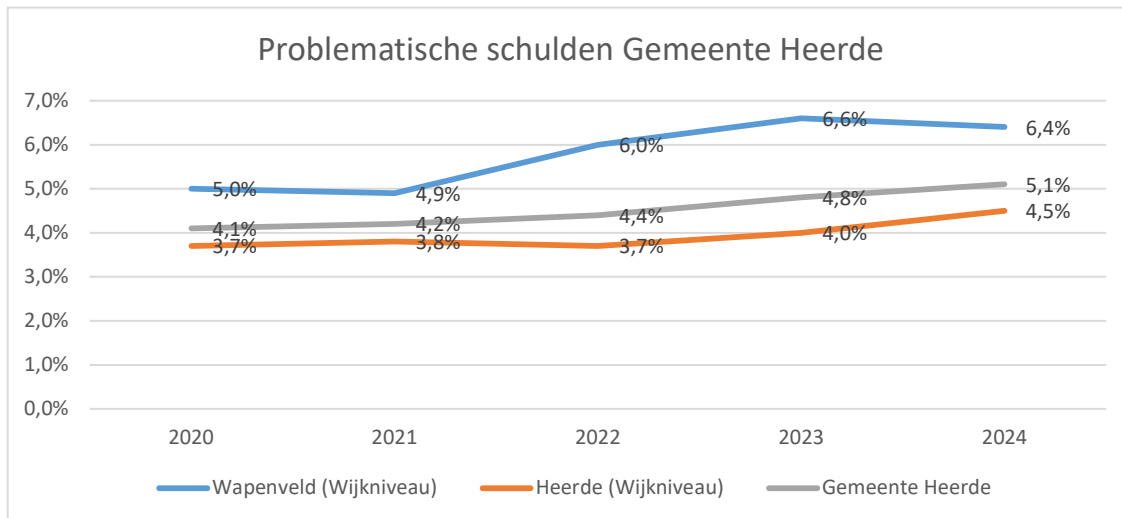
Problematische schulden

Figuur 22 Vergelijking problematische schulden

Toelichting

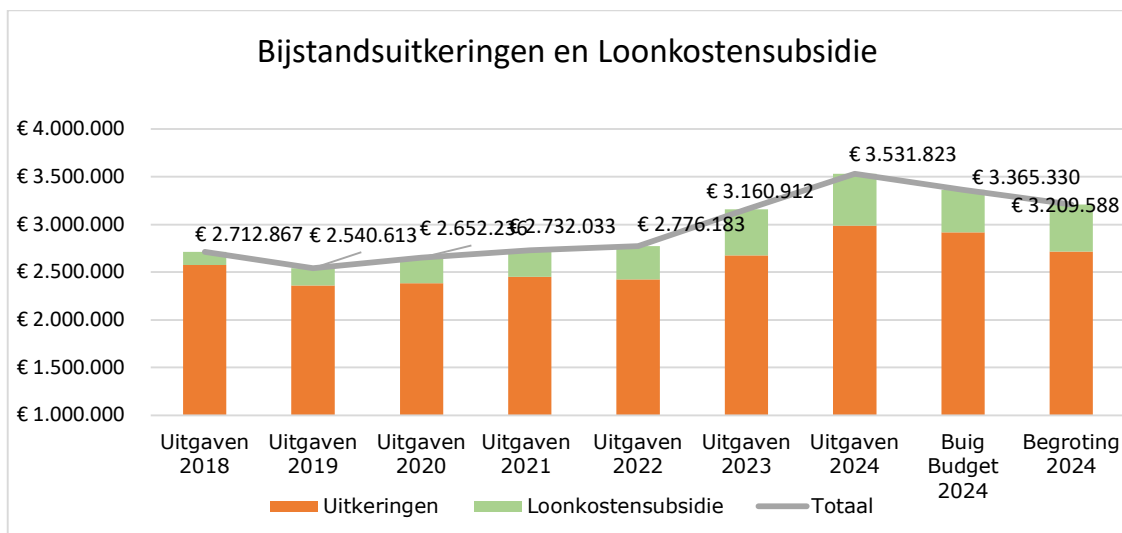
In onderstaande grafiek ziet u dat de problematische schulden in de gemeente Heerde elk jaar toeneemt. Ten opzichte van 2020 is dit met één procentpunt gestegen. Als we uitgaan van 7.800 gezinnen in de gemeente Heerde, betekent dit dat het aantal gezinnen met problematische schulden met 78 is toegenomen tot 398.

Figuur 23. Problematische schulden.

In deze grafiek ziet u dat de problematische schulden in het dorp Heerde toeneemt, en in het dorp Wapenveld afneemt.

Bijstandsuitkeringen

Figuur 24 Bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidie

Toelichting

Deze figuur geeft de ontwikkeling in de kosten weer van de bijstandsuitkeringen over een periode van meerdere jaren. De kosten zijn in 2024 opnieuw gestegen ten opzichte van 2023. Dit heeft te maken met de verhoging van het minimumloon - waaraan de uitkeringen zijn gekoppeld - en een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden in 2023 en 2024.

Op het Buig-budget is een tekort van ongeveer €73.000 voor de bijstandsuitkeringen en een tekort van ongeveer €71.000 op de Loonkostensubsidie (LKS).

Het tekort op LKS wordt het jaar daarop weer aangevuld en het tekort op de uitkeringen loopt twee jaar achter. Dit wordt niet helemaal aangevuld. Het deel LKS groeit ten

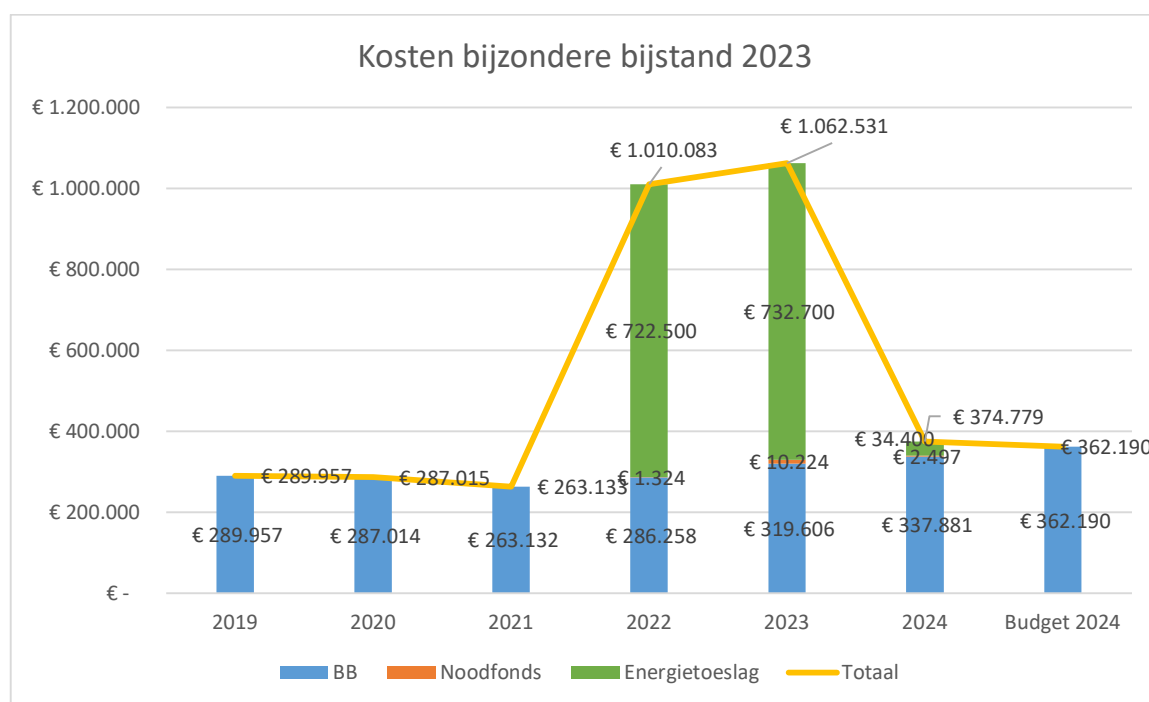
opzichte van het deel uitkeringen. Deze groei komt voornamelijk doordat mensen met succes worden geplaatst met loonkostensubsidie.

Financieringssysteem Buig-budget

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De financieringssysteem sluit hierbij aan. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over de gemeenten. Dit geeft gemeenten een prikkel om zoveel mogelijk mensen uit een uitkering te houden en aan het werk te helpen en te houden.

Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Dit budget is niet geoormerkt. Daarom mag een gemeente het overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel zelf opvangen. Gemeenten met grote tekorten kunnen een beroep doen op gedeeltelijke compensatie: de vangnetuitkering. Het tekort dat de gemeente Heerde heeft op het Buig-budget is onvoldoende om een beroep te kunnen doen op de vangnetuitkering.

Figuur 25 Verloop kosten bijzondere bijstand

Toelichting

In deze grafiek ziet u het cumulatieve verloop van de kosten van de bijzondere bijstand ten opzichte van het budget van de voorgaande jaren per jaar. Dit is een open-einde-financiering: elke inwoner van de gemeente Heerde kan een beroep doen op deze regeling wanneer de inwoner voldoet aan de voorwaarden. De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm. In 2024 hebben we nog ruim €34.000 energietoeslag uitgekeerd en €3.497 vanuit het Tijdelijk Noodfonds Energietoeslag.

In onderstaande tabel ziet u de grootste kostenposten van de bijzondere bijstand. We zien dat de bijzondere bijstand (exclusief Energietoeslag en het tijdelijk noodfonds) met circa 6% is gestegen. De grootste stijgingen zijn bij de kosten van budgettering (stijging van 18%), ziektekostenverzekering/nominale premie (dit is de tegemoetkoming premie ziektekosten chronisch zieken en gehandicapten), de inrichtingskosten en de reiskosten inburgering (bij de laatste categorie valt op dat arbeid/scholing fors is gedaald; cumulatief is de stijging beperkt). Zie onderstaande tabel met toelichting.

Grootste kostenposten bijzondere bijstand				
Omschrijving	Kosten 2021	Kosten 2022	Kosten 2023	Kosten 2024
Individuele inkomenstoeslag alleenstaande (ouder) ¹⁾	€ 24.663	€ 23.582	€ 28.662	€ 30.978
Individuele inkomenstoeslag gehuwden ¹⁾	€ 17.774	€ 15.862	€ 23.216	€ 26.464
Kosten budgettering ²⁾	€ 58.188	€ 49.550	€ 73.936	€ 92.277
Ziektekostenverzekering/nominale premie (TPZ) ³⁾	€ 61.349	€ 52.560	€ 54.000	€ 59.867
Reiskosten arbeid/scholing ⁴⁾	€ 22.495	€ 38.987	€ 26.129	€ 8.156
Reiskosten inburgering ⁵⁾		€ 1.260	€ 19.630	€ 42.819
Overbruggingsuitkering/eenmalig levensonderhoud ⁶⁾	€ 5.205	€ 6.219	€ 4.939	€ 7.390
Inrichtingskosten ⁷⁾	€ 38.750	€ 52.250	€ 42.600	€ 48.935
Eigen bijdrage CAK ⁸⁾	€ 5.985	€ 7.672	€ 4.198	€ 2.723
Gemeentepolis ⁹⁾		€ 27.224	€ 31.390	€ 31.184
Overig ¹⁰⁾	€ 28.724	€ 11.093	€ 10.907	€ -12.911
Subtotaal	€ 263.133	€ 286.259	€ 319.607	€ 337.882
Energietoeslag ¹¹⁾		€ 722.500	€ 732.700	€ 34.400
Tijdelijk Noodfonds Energiekosten ¹²⁾		€ 1.324	€ 10.224	€ 2.497
Eindtotaal	€ 263.133	€1.010.083	€1.062.531	€ 374.779

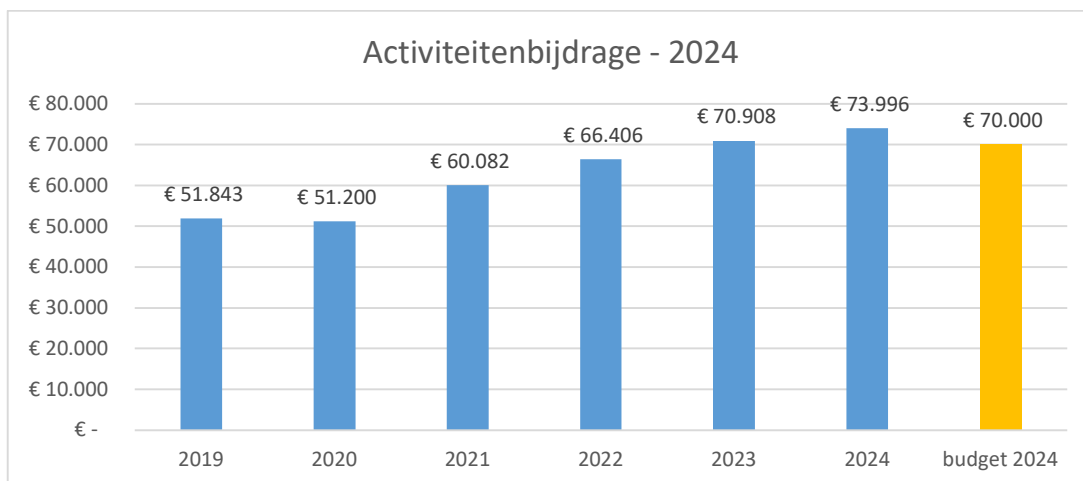
Figuur 26 Overzicht grootste kostenposten bijzondere bijstand

Toelichting

- 1) Individuele inkomenstoeslag: voor inwoners die al langere tijd (> 36 maanden) een laag inkomen hebben en hierin geen verbetering verwachten. Zij krijgen een aanvulling in de vorm van een individuele inkomenstoeslag. Dit is een jaarlijkse toeslag als aanvulling op het inkomen.
- 2) Budgettering: dit zijn kosten voor beschermingsbewind. Beschermingsbewind is voor mensen die hun financiële zaken niet zelf kunnen regelen. Beschermingsbewind kan worden ingesteld als de lichamelijke of geestelijke toestand van de betrokkene daartoe aanleiding geeft. Beschermingsbewind kan worden ingesteld bij overmatig geld uitgeven of bij problematische schulden. Deze post laat een stijging zien van €18.341 (25%). In ons beleid gaan we de komende tijd meer aandacht besteden aan dit onderwerp om de kosten te verlagen.
- 3) Premie zorgverzekering chronisch zieken en gehandicapten (TPZ): inwoners uit de gemeente Heerde, met een inkomen onder de inkomensgrens van 120% van de bijstandsnorm, die

chronisch ziek zijn of gehandicapt, kunnen sinds 2014 een tegemoetkoming krijgen voor de zorgverzekeringspremie. Deze post laat een stijging zien van €5.867 (11%). Dit komt voornamelijk door de indexering en publicaties over deze regeling.

- 4) Dit zijn reiskosten voor het volgen van een scholing.
- 5) Dit zijn reiskosten voor inburgeraars. Deze post laat een stijging zien van €23.189 (118%). Dit komt door de nieuwe inburgeringswet die sinds 2022 van toepassing is.
- 6) Overbruggingsuitkering/eenmalig levensonderhoud: een overbruggingsuitkering wordt uitgekeerd als de aanvrager van een bijstandsuitkering onvoldoende middelen heeft om tot de eerste uitkering te voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan. Dit betreft de eerste huur en administratiekosten voor statushouders (is om niet).
- 7) Inrichtingskosten: bijzondere bijstand voor inrichtingskosten wordt verstrekt aan statushouders. Dit gebeurt voornamelijk in de vorm van een lening en een deel om niet. Deze post laat een stijging zien van €6.335 (15%). Omdat het gaat om een lening, lopen we hier een laag risico.
- 8) Voor inwoners die de eigen bijdrage van het Centraal Administratiekantoor (CAK) niet kunnen betalen.
- 9) Gemeentelijke bijdrage aan de gemeentepolis.
- 10) Het bedrag bij 'diversen' is negatief vanwege het saldo van kosten en inkomsten. De bijzondere bijstand voor huisvesting wordt verstrekt in de vorm van leningen, die door terugbetalingen aan de gemeente als inkomsten worden geboekt.
- 11) Energietoeslag: Er is nog een deel van de landelijke regeling uitgekeerd in 2024;
- 12) Energiekosten: dit zijn de kosten van het Tijdelijk Noodfonds Energiekosten. Dit noodfonds is inmiddels gesloten.

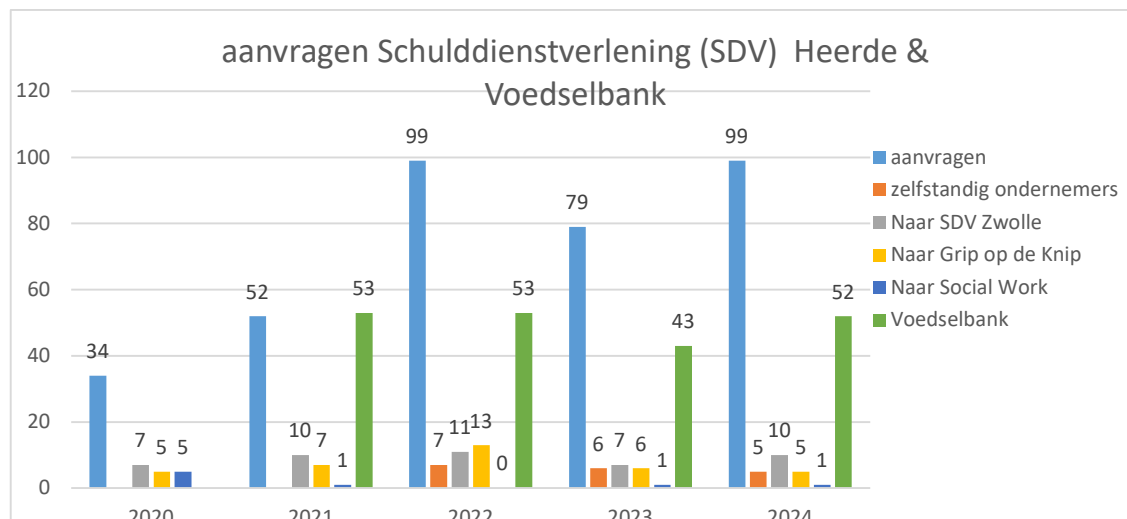

Figuur 27 Activiteitenbijdrage

Toelichting

Sinds 2020 stijgt het aantal aanvragen voor de activiteitenbijdrage. De reden is dat we in onze publicaties en gesprekken de activiteitenbijdrage nadrukkelijker onder de aandacht brengen. De activiteitenbijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd.

Armoedebestrijding – schulddienstverlening

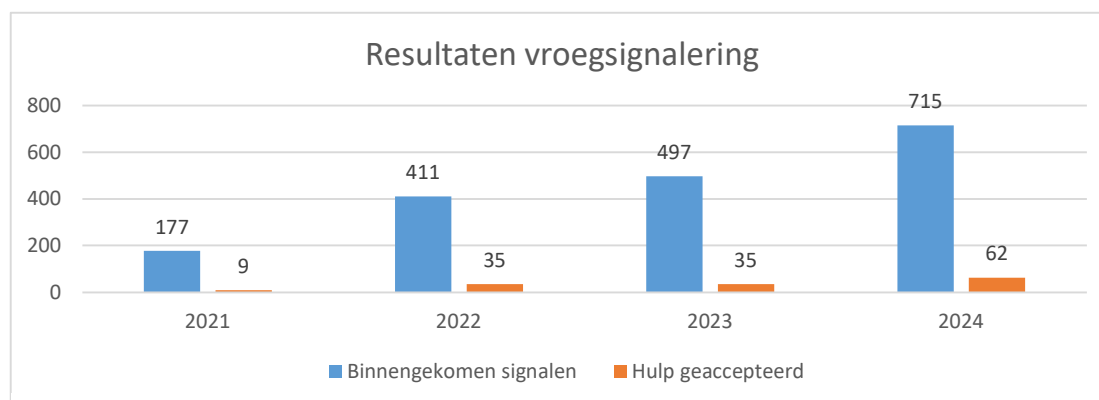
Figuur 28 Aanvragen SDV en voedselbank

Toelichting

Sinds 2022 is het aantal zelfstandig ondernemers en sinds 2021 het aantal gebruikers van de Voedselbank aan deze grafiek toegevoegd. Er zijn in 2023 minder aanmeldingen geweest voor schulddienstverlening (SDV) dan vorig jaar. SDV Zwolle herkent hetzelfde verloop.

Problematische schulden (grotere schulden en meerdere schuldeisers) worden doorverwezen naar de Schulddienstverlening (SDV) Zwolle. We hebben goede afspraken met de woonstichting Triada. De cijfers in bovenstaande grafiek zijn geen cumulatieven, maar staan los van elkaar.

Vroegsignalering van schulden

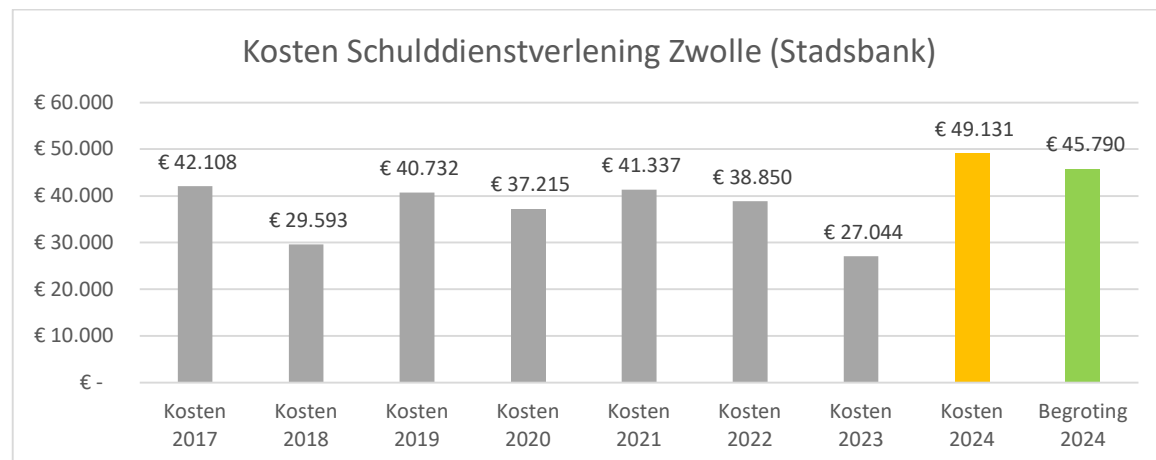
Figuur 29 Resultaten vroegsignalering

Toelichting

In 2021 zijn we gestart met de vroegsignalering van schulden. Vroegsignalering van schulden is het vroegtijdig opsporen van betalingsachterstanden om problematische schulden te voorkomen. Gemeenten werken samen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en energieleveranciers, die betalingsachterstanden melden. Vervolgens

wordt contact gezocht met inwoners om hulp aan te bieden, bijvoorbeeld via schuldhulpverlening of een betalingsregeling. Het doel is om financiële problemen snel aan te pakken en escalatie te voorkomen.

In 2024 ontvingen we via het landelijke systeem 715 signalen. Dat is een stijging van 44% ten opzichte van 2023 (497 signalen). Na 1.058 contactpogingen, voornamelijk via telefoon, sms en e-mail, zijn 183 succesvolle contacten tot stand gekomen. Van deze 183 contacten hebben 62 inwoners hulp geaccepteerd.

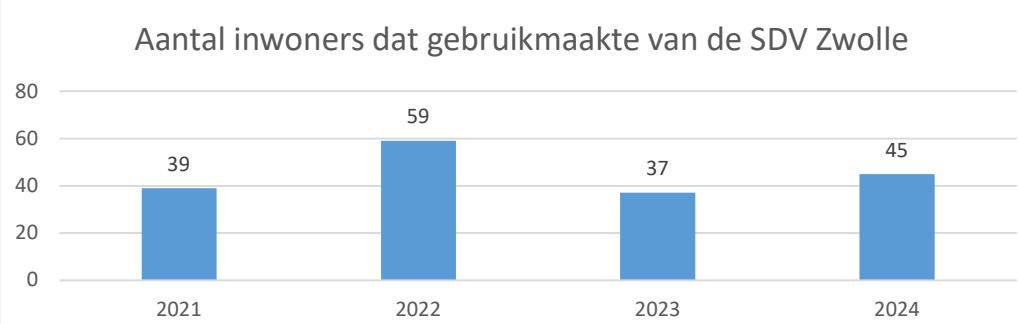

Figuur 30 Kostenontwikkeling Stadbank

Toelichting

De kosten voor SDV Zwolle zijn fors hoger dan in 2023. Dit is in lijn met het aantal aanvragen in de gemeente Heerde en de stijging van de problematische schulden in de gemeente Heerde.

Toelichting diverse onderwerpen

Omschrijving	Bedrag										
Schulddienstverlening Zwolle <table border="1"> <caption>Aantal inwoners dat gebruikmaakte van de SDV Zwolle</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Aantal inwoners</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>59</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>45</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Aantal inwoners	2021	39	2022	59	2023	37	2024	45	Zie grafiek
Jaar	Aantal inwoners										
2021	39										
2022	59										
2023	37										
2024	45										
Kindpakket (subsidie) 260 kinderen uit 118 gezinnen hebben ondersteuning ontvangen via Stichting Leergeld Noord-Veluwe: • 67 kinderen voor sportactiviteiten • 10 kinderen voor culturele activiteiten • 16 kinderen zijn gestart met zwemles*) • 243 kinderen ontvingen een Kledingpas van €130,- waarvan €30,- is bijgedragen door het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO) • 15 kinderen kregen een fiets • 10 kinderen kregen een laptop • 212 kinderen hebben met hun verjaardag een cadeau gehad via Stichting Jarige Job *) 43 kinderen hebben zwemles toegekend gekregen, maar door de wachttijden bij het zwembad kon slechts een deel daadwerkelijk beginnen. 145 kinderen ontvingen een cadeau met Sinterklaas via de actie pepernoot. Verder hebben 257 jongeren het boekje 'Geldwijzer 18+' van het Nibud ontvangen.	€78.000										

Voedselbank (subsidie) Gezinnen bij Voedselbank <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Gezinnen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>53</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>53</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>43</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>48</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Gezinnen	2021	53	2022	53	2023	43	2024	48	€3.000,-
Jaar	Gezinnen										
2021	53										
2022	53										
2023	43										
2024	48										
Grip op de Knip en het Formulierenteam (subsidie) In 2024 hebben de maatjes van Grip op de Knip in totaal 137 contactmomenten gehad. Huisbezoeken vormden met 83 contactmomenten de belangrijkste vorm van contact, gevolgd door 40 e-mails en telefoongesprekken. Er zijn 20 hulpvragers geholpen, waarvan het traject in 2024 is afgerond. Daarnaast zijn 10 nieuwe trajecten gestart. Aan het einde van 2024 zijn in totaal 19 hulpvragers ondersteund. Het Formulierenteam had 38 contactmomenten en bestaat uit 6 vrijwilligers. Het aantal maatjes is 23 en daarmee stabiel gebleven. Het doel is dat ieder maatje één hulpvragers begeleidt. Het bestuur heeft in 2024 twee nieuwe bestuursleden verwelkomd en een nieuwe coördinator benoemd.	€10.000,-										
Divosa Benchmark Armoede en Schulden (abonnement)	€2.083,-										
Startpunt Geldzaken van het Nibud (abonnement) Er zijn in 2024 47 nieuwe geldplannen aangemaakt. Opvallend is dat er relatief veel geldplannen aangemaakt zijn met het onderwerp 'Bijna 18' (13 geldplannen) en 'Scheiden' (10 plannen). Het totaal komt daarmee op 277 geldplannen.	€2.159,-										
Over Rood, Ondersteuning van ondernemers bij schulden In 2024 heeft Over Rood geen ondernemers ondersteund.	0										
Gezond verzekerd (ten behoeve van de gemeentepolis) (abonnement) a. Een website voor inwoners om de gemeentepolis te vergelijken. b. Een back-office-applicatie voor Stip om eenvoudig de gemeentepolis toe te kennen.	€4.400,-										
Energietoeslag In 2023 en 2024 zijn er 521 energietoeslagen verstrekt in de vorm van bijzondere bijstand. In 2024 is daarvan het laatste deel uitgekeerd.	€34.400,-										
Tijdelijke beleidsregel Noodfonds energietoeslag Er zijn 10 toekenningen geweest in 2023. Dit is een vorm van bijzondere bijstand. Het Noodfonds levert meer op dan alleen de individuele toekenningen. Onze inwoners waarderen de vele gesprekken die worden gevoerd met de consulenten Schuldienstverlening van Stip. Tijdens deze gesprekken wordt de hulpvraag breder getrokken dan alleen de energietoeslag. De inwoners worden geattendeerd op andere regelingen die we bieden.	€2.497,-										

Figuur 31 Toelichting kostenposten bijzondere bijstand

Beleidsontwikkelingen Participatiewet

Participatiewet in balans

De Participatiewet in Balans is in juni 2024 aangeboden aan de Tweede Kamer. De behandeling staat voor de eerste helft van 2025 geagendeerd. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid streeft naar een inwerkingtreding per 1 juli 2025, maar 1 januari 2026 lijkt waarschijnlijker.

De Participatiewet bestaat uit 3 sporen:

- Spoor 1: maatregelen die op korte termijn ingevoerd kunnen worden
- Spoor 2: een fundamentele herziening van het stelsel op lange termijn
- Spoor 3: versterken van vakkundigheid in de herziene Participatiewet

Op dit moment zijn we bezig om in beeld te brengen wat spoor 1 van de nieuwe wet betekent voor de gemeente Heerde op het gebied van beleid en wat dit vraagt van de consultants bij Lucrato.

Ontwikkelingen arbeidsmarktregio's

Vanuit het Rijk is de opdracht verstrekt om in elke arbeidsmarktregio een Regionaal Werkcentrum (RWC) op te zetten. In de arbeidsmarktregio Veluwe en Stedendriehoek is ervoor gekozen om vier RWC's op te zetten. Dit betekent dat er fysieke locaties komen in Apeldoorn, Deventer, Zutphen en Harderwijk. Als kleinere gemeenten hebben we een gidsfunctie om inwoners door te verwijzen naar één van de RWC's. Waarschijnlijk sluiten wij als gemeente Heerde aan bij het RWC van Apeldoorn, omdat dit aansluit op de samenwerking in de Gemeenschappelijke Regeling Lucrato. 2025 wordt een transitiejaar om hier verder invulling aan te geven.

Wetswijziging Van School naar Duurzaam Werk

Op dit moment ligt dit wetsvoorstel bij de Tweede Kamer. Het doel van dit wetsvoorstel is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Dit gebeurt aan de hand van vier samenhangende maatregelen:

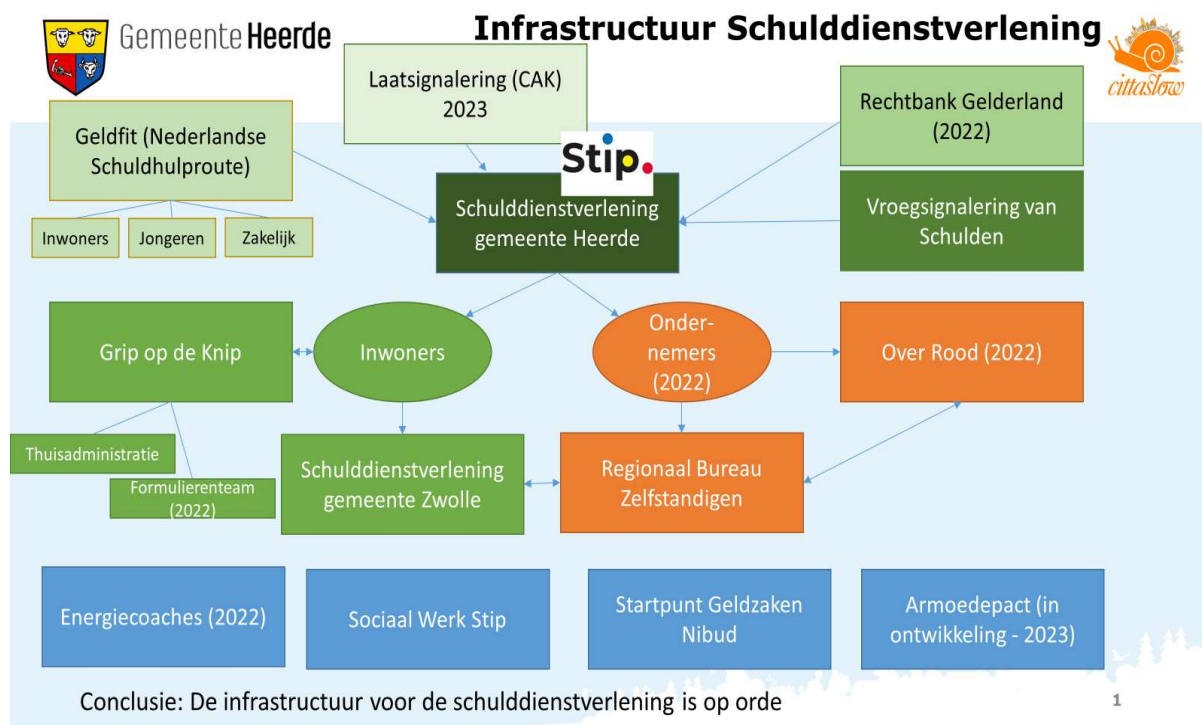
1. Aanvullende nazorg in de vorm van loopbaanbegeleiding tot een jaar na diplomering of het verlaten van de school in het middelbaar beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs;
2. De maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunten (voorheen RMC-functie) wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar;
3. Gemeenten krijgen in de Participatiewet een preventievere rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk;
4. Het wetsvoorstel stimuleert de samenwerking tussen onderwijs, arbeidsmarktregio's, Doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en bij een regionaal programma.

Het Kindpakket blijft bestaan

De zomeractie en de kledingpas vanuit het Kindpakket zijn ondergebracht in een werkgroep van het Armoedepact. Hieraan nemen Stichting Leergeld, de Jan Nienhuis Vereniging, het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO), gemeente Heerde en de Ontmoetingskerk deel.

In 2024 heeft het college €25.000 extra subsidies verstrekt aan Stichting Leergeld Noord-Veluwe voor de continuïteit van het Kindpakket. De kosten liepen op door meer aanvragen voor sport- en cultuuractiviteiten en zwemlessen.

Infrastructuur Schulddienstverlening gemeente Heerde

Figuur 32 Schematische weergave schulddienstverlening

Toelichting

Bovenstaand schema laat zien hoe onze schulddienstverlening eruit ziet. [CAK-Lijst](#)

De CAK-lijst geeft een overzicht van de inwoners die bij het CAK (Centraal Administratiekantoor) zijn aangemeld door hun zorgverzekeraar. Zij komen in de zogenaamde wanbetalersregeling, omdat zij gedurende zes maanden of langer niet in staat waren hun volledige zorgpremie te betalen en niet gereageerd hebben op herinneringen van hun zorgverzekeraar. Inwoners die op de lijst staan, de zogeheten 'wanbetalers', hebben uitsluitend recht op de basiszorgverzekering en moeten maandelijks een bestuursrechtelijke premie betalen. Sinds 1 juli 2017 is het CAK bevoegd om informatie te delen met gemeenten, zodat gemeenten de mensen in de regeling gericht, proactief en intensief benaderen. De CAK-lijst is maandelijks voor gemeenten beschikbaar. Het schuldbedrag bij de zorgverzekeraar, inclusief incasso- en eventueel deurwaarderskosten, blijft daarnaast staan. Is de schuld door de inwoner betaald? Dan hoeft de inwoner de boete niet meer te betalen. Het benaderen van de inwoners van de lijst gaat moeizaam. Mede omdat het CAK wel de adressen aanlevert maar geen telefoonnummer.

Armoedepact Samen Rondkomen

Armoedebestrijding verandert van gezicht. Naast inkomensondersteunende voorzieningen komt het accent steeds meer te liggen op het terugdringen van sociale uitsluiting, eenzaamheid, kansenongelijkheid en de structurele oorzaken van armoede. Steun door particulieren zoals kerken, fondsen, vrijwilligersorganisaties en stichtingen wordt - gelet op deze bredere ambitie - steeds relevanter. Sommige gemeenten zoeken toenadering en aansluiting bij particuliere initiatiefnemers met een zogeheten Armoedepact. Met dit pact worden ambities en afspraken uitgesproken om samen bestaanszekerheid te bevorderen. Een kerngroep van organisaties heeft op 27 maart het Armoedepact ondertekend.

www.SamenRondkomen.nl

Je staat er niet alleen voor, wij kunnen helpen

Figuur 33 Alle betrokken organisaties bij het lokale Armoedepact

Het lokale Armoedepact kent een aantal werkgroepen die in 2024 aan de slag zijn gegaan met verdiepende thema's.

- De werkgroep **Jaarlijkse bijeenkomst** heeft in 2024 een bijeenkomst gehouden waar 60 mensen op bezoek kwamen. De bezoekers gaven de een 8,5.
- De werkgroep **PR & Communicatie** heeft gewerkt aan het zichtbaar maken van de partijen die deelnemen aan het Armoedepact. Triada heeft een flyer gemaakt. De gemeente heeft de webpagina www.samenrondkomen.nl ontworpen en een brochure gestuurd naar alle inwoners die een aanvraag hebben gedaan voor een minimaregeling.
- De Werkgroep **Acties voor Kinderen** heeft in samenwerking met verschillende partijen een zomeractie georganiseerd en een kledingpas verstrekt.

Zomeractie: Kinderen ontvingen via Stichting Leergeld een tasje met diverse kortingsbonnen en een bon om speelgoed op te halen. Dit vond plaats op een speciaal ingerichte dag bij de Ontmoetingskerk en De Rode Beer. Het speelgoed werd ingezameld door de Ontmoetingskerk en Kledingbank De Cirkel. Tijdens deze dagen waren er extra activiteiten, zoals pannenkoeken bakken en een springkussen. De gezamenlijke kerken en de H. ter Matenstichting financierden deze actie. Stichting Leergeld verstrekke een **kledingpas** aan 243 kinderen. De kosten zijn betaald door het IDO en Stichting Leergeld, met ondersteuning van gemeentelijke subsidie.

- De werkgroep **huisvesting** heeft zichzelf opgeheven nadat Kledingbank de Cirkel een nieuwe locatie had gevonden.

Menstruatiearmoede

We hebben acht uitgiftepunten voor menstruatieproducten ingericht: bij bibliotheek Noord-Veluwe, gemeenschappelijke diaconieën van de kerken in Wapenveld, Ontmoetingskerk Heerde, Stichting Kledingbank De Cirkel, Steun- en informatiepunt (Stip), Stichting Om de hoek in Wapenveld, VEG Kruiskerk Heerde en bij de Voedselbank. In totaal zijn van 1 mei 2024 tot en met 18 februari 2025 3.810 pakjes met menstruatiemiddelen uitgegeven aan deze uitgiftepunten door het Armoedefonds. Het algemene beeld is dat inwoners goed gebruikmaken van de uitgiftepunten. De gemeente Heerde betaalt hiervoor €5.500 per jaar aan het armoedefonds. De Jan Nienhuis Vereniging heeft een bijdrage gedaan van €500. Dit is een pilot voor twee jaar. In 2026 zal het college, na een evaluatie, bepalen of dit structureel gaat komen.

Overige onderwerpen

- Stichting Om de Hoek in Wapenveld heeft in 2024 een eenmalige stimuleringsubsidie ontvangen van €1.000.
- Het college heeft besloten om te stoppen met het jeugdfonds Sport en Cultuur omdat Stichting Leergeld dezelfde dienst levert en dit tot enige verwarring leidde.
- Het college heeft besloten om het aantal uren voor de formatie van de consulenten schulddienstverlening in 2024 te verlengen vanwege de werkdruk die er is als gevolg van het aantal aanvragen.

Conclusie

Het aantal bijstandsgerechtigden is in 2024 met vijf personen gestegen, na een toename van 13 in 2023. Deze stijging, samen met de verhoging van het minimumloon waaraan de bijstandsuitkering is gekoppeld, heeft geleid tot hogere kosten voor bijstandsuitkeringen. Het tekort op het beschikbare budget is echter niet groot genoeg om in aanmerking te komen voor de vangnetuitkering.

Nieuwe armoedecijfers

De nieuwe methode om armoede te meten houdt rekening met inkomen, spaargeld én werkelijke uitgaven. In Nederland leefden in 2023 ruim 540 duizend mensen in armoede, terwijl bijna 1,2 miljoen mensen net boven de armoedegrens zaten zonder voldoende financiële buffer. Voor de gemeente Heerde betekent dit dat naar schatting 94 gezinnen in armoede leven. Daarnaast hebben 546 gezinnen een laag inkomen, waardoor zij mogelijk risico lopen op financiële problemen. De gemeente biedt ondersteuning aan via minimaregelingen en bijzondere bijstand voor inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

De problematische schulden in de gemeente Heerde nemen elk jaar toe. Ten opzichte van 2020 is het aantal gezinnen met problematische schulden gestegen met 78 naar 398. Het aantal signalen dat we ontvangen via de vroegsignalering is met 44% gestegen.

De uitgaven voor bijzondere bijstand (exclusief energietoeslag en het tijdelijke noodfonds) zijn met ongeveer 6% gestegen. De grootste stijgingen zijn zichtbaar bij kosten voor budgetbeheer (+18%), ziektekostenverzekering/nominale premie (tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten), reiskosten inburgering en inrichtingskosten. In 2024 zijn nog de laatste betalingen gedaan vanuit de landelijke regeling Energietoeslag en het lokale tijdelijke noodfonds energietoeslag.

Overige ontwikkelingen

- Het aantal inwoners dat door de consulenten schulddienstverlening van Stip wordt begeleid, is toegenomen van 79 naar 99.
- Vanwege het grotere aantal aanvragen bij Stichting Leergeld heeft de gemeente Heerde een extra subsidie van €25.000 verstrekt.
- Daarnaast hebben we samen met lokale organisaties het armoedepact Samen Rondkomen geformaliseerd.

Vooruitblik beleidsontwikkelingen 2025

Het jaar 2025 wordt een transitiejaar op meerdere beleidsterreinen. De inwerkingtreding van zowel de Participatiewet in Balans als de Wet van School naar Duurzaam Werk staat gepland voor 1 januari 2026. In 2025 ligt de focus op de voorbereiding en implementatie van deze wetwijzigingen. Daarnaast geldt 2025 als transitiejaar voor de opzet van het Regionale Werkcentrum.

Bijlage Jeugd

Programma Jeugd

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Jeugdwet.
Uitgevoerd beleid	Uitgevoerde maatregelen die zijn ingezet afgelopen jaar om de doelen te behalen.
Gebruik jeugdvoorzieningen	Aantallen cliënten die gebruikmaken van ondersteuning van Stip domein Jeugd en Gezin en van individuele voorzieningen.
Verwijzingen individuele voorzieningen	Overzicht verwijzingen per type verwijzer.
Financiën Jeugdzorg	Kosten worden inzichtelijk gemaakt per interventie en voor de vrij toegankelijke voorzieningen. Er wordt een beeld gegeven van de gemiddelde kosten per cliënt.
Kwaliteit	Cliëntdoelen behaald of voortijdige uitval, en cliëntervaring.

Doelen Jeugd

- Alle jeugdigen hebben het recht op gezond, veilig en geslaagd opgroeien en ontwikkelen. Versterken van het gewone opvoeden en gezond leven;
- Informatie, advies en lichte ondersteuning (preventieve overige voorzieningen) versterken. Het sluit aan op de vraag van jeugdigen en hun ouders en gaat uit van de eigen kracht en netwerk;
- Er wordt tijdig signaleerd; preventie en zorg zijn verbonden met het onderwijs;
- Inzet van ondersteuning bij het opgroeien en het ontwikkelen door Stip domein Jeugd en Gezin en zo nodig door jeugdhulp;
- Toegang tot jeugdhulp en inzet van jeugdhulp is efficiënt en effectief, zo kort als kan en zo lang als moet.

Uitgevoerd beleid

Ouderbetrokkenheid

Samen met de coördinator Ouderbetrokkenheid is verder vorm gegeven aan het idee om ouders meer gezamenlijk te laten nadenken over opgroeien en opvoeden. Het doel is om de pedagogische basis te versterken. Dit is een belangrijke pijler van de Hervormingsagenda Jeugd. We zien bij diverse initiatieven binnen het programma ouderbetrokkenheid dit inderdaad terugkomen. Zo zien ouders elkaar in huiskamerbijeenkomsten in Wapenveld. Ook waren er initiatieven zoals peuterdansen, muziek op schoot, voorleesuurtsjes en Boekstartkoffertjes, die ouders stimuleerden om

samen met elkaar en hun kinderen cultuur en boeken te ontdekken. Daarnaast waren er activiteiten gericht op de fysieke en taalontwikkeling van peuters, zoals peutergym, taalontwikkeling & bewegen, en peuterzwemmen.

Om de betrokkenheid van (groot)ouders te versterken, organiseerden we een ontmoetingsmiddag voor ouders en kinderen in het speciaal onderwijs en een opa- en oma-wandeling in Vosbergen. Er vond een speelgoedruilbeurs plaats dat zich richtte op het ondersteunen van duurzame en sociale initiatieven. Daarnaast hebben we uitvoering gegeven aan de pilot 'Voor jou & je Kind' met aandacht voor het thema laaggeletterdheid. We hielden bijeenkomsten over spelend leren, zindelijkheid en speengebruik, en organiseerden een Superhelden Bootcamp en een Pietenfestijn.

We organiseerden drie inspiratiebijeenkomsten voor professionals in de kinderopvang, het basisonderwijs en ons partnernetwerk. Deze bijeenkomsten boden handvatten voor het betrekken van NT2-ouders. We deelden praktische oplossingen voor uitdagingen in de kinderopvang en het onderwijs, en ondersteunden de integratie van vluchtelinggezinnen.

Al deze initiatieven richtten zich op het versterken van ouders en professionals. De diverse initiatieven hebben de samenwerking en kennisdeling binnen de netwerken versterkt, wat de ontwikkeling en ondersteuning van kinderen in Heerde ten goede is gekomen.

Kansrijke Start

Het professionele netwerk en andere betrokken organisaties in Heerde werken samen rond Kansrijke Start om de eerste 1000 dagen van kinderen zo kansrijk mogelijk te maken. In 2024 zijn we gestart met 'VoorZorg' en 'Centering Parenting'.

'VoorZorg' biedt intensieve huisbezoeken aan jonge, kwetsbare zwangere vrouwen. Dit programma helpt om kindermishandeling te voorkomen en bevordert de gezondheid en ontwikkelingskansen van zowel moeder als kind. Door ondersteuning te bieden op verschillende levensterreinen, krijgen deze gezinnen een betere start.

'Centering Parenting' brengt ouders samen bij het consultatiebureau om ervaringen en kennis te delen. Deze groepsaanpak biedt sociale steun en versterkt de opvoedvaardigheden van ouders. Vooral voor kwetsbare ouders is deze steun belangrijk, omdat het hen helpt om hun eigen kracht te benutten en beter voorbereid te zijn op de opvoeding van hun kinderen.

Deze programma's zijn cruciaal voor het creëren van een veilige en ondersteunende omgeving voor jonge gezinnen in Heerde. Hierdoor proberen we de eerste 1000 dagen van kinderen zo kansrijk mogelijk te maken.

Preventielessen

In 2024 hebben de gemeente en het onderwijs intensief samengewerkt om leerlingen effectieve preventielessen aan te bieden over belangrijke onderwerpen zoals middelengebruik, mediawijsheid en mentale gezondheid. Dit deden we via het aanbod op de zogeheten menukaart. Op bijna elke school zijn meerdere preventielessen verzorgd door de organisaties Halt, GGD en Tactus. Daarnaast hebben we het aanbod uitgebreid met nieuwe organisaties. Met De Noordgouw hebben we nauw samengewerkt om een aanbod te ontwikkelen dat aansluit bij de specifieke behoeften van de school. Ook hebben we een start gemaakt met een doorlopende leerlijn in preventielessen.

Pilot 'Jongerenwerk op De Noordgouw'

In 2024 zijn de gemeente Heerde en De Noordgouw gestart met een pilot voor jongerenwerk op school. De jongerenwerker op De Noordgouw ondersteunt leerlingen in een kwetsbare situatie, zodat zij meer mentale ruimte voelen om zich (cognitief) te

blijven ontwikkelen. De jongerenwerker levert een belangrijke bijdrage aan een positieve leefomgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zonder middelengebruik. Als een spin in het web zorgt de jongerenwerker ervoor dat elke leerling meedoet, bijvoorbeeld door middel van verschillende activiteiten en gesprekken op diverse tijdstippen. Praktisch doet de jongerenwerker dit door laagdrempelig bereikbaar te zijn voor alle jongeren. De jongerenwerk signaleert en staat in contact met mentoren en ander ondersteunend personeel, om zo jongeren te begeleiden in hun sociaal-emotionele ontwikkelingen.

In 2025 zullen we een evaluatie uitvoeren om de impact en effectiviteit van het jongerenwerk op De Noordgouw te beoordelen, zodat we het jongerenwerk nog beter kunnen afstemmen op de behoeften van de jongeren in onze gemeente.

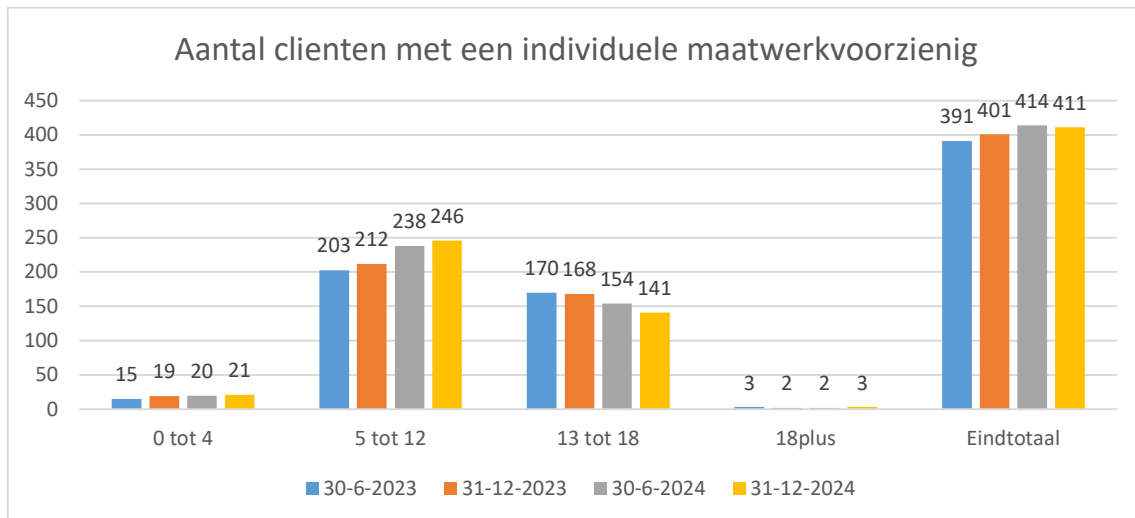
Gebruik Jeugdvoorzieningen

Aantal cliënten Stip

2023	Maart	398
	September	425
	December	394
2024	Januari	361
	Maart	377

Figuur 34 Aantal actieve jeugdcasussen bij Stip

Vanwege de overgang op het nieuwe systeem (iSam) zijn er beperkt cijfers beschikbaar. Wel kunnen we zien dat er op het moment van schrijven (maart 2025) 377 actieve casussen bij Stip voor jeugd waren. In januari 2024 waren dat er 361. Als je dat vergelijkt met de cijfers uit de monitor van 2023 (398 in maart, 425 in september en 394 in december) lijkt het alsof er een lichte daling plaats heeft gevonden. Dit is goed nieuws, omdat de aanvragen juist langere tijd stegen. Met het oog op de Hervormingsagenda Jeugd die landelijk op ons afkomt en ons eigen Kaderdocument Sociaal Domein 2022-2027 hebben we hier al langer de volledige aandacht voor. In 2025 starten we bovendien met het werken met de Verklarende Analyse. Hiermee hopen we de trajectduur in te korten en minder vaak maatwerkvoorzieningen in te hoeven zetten.

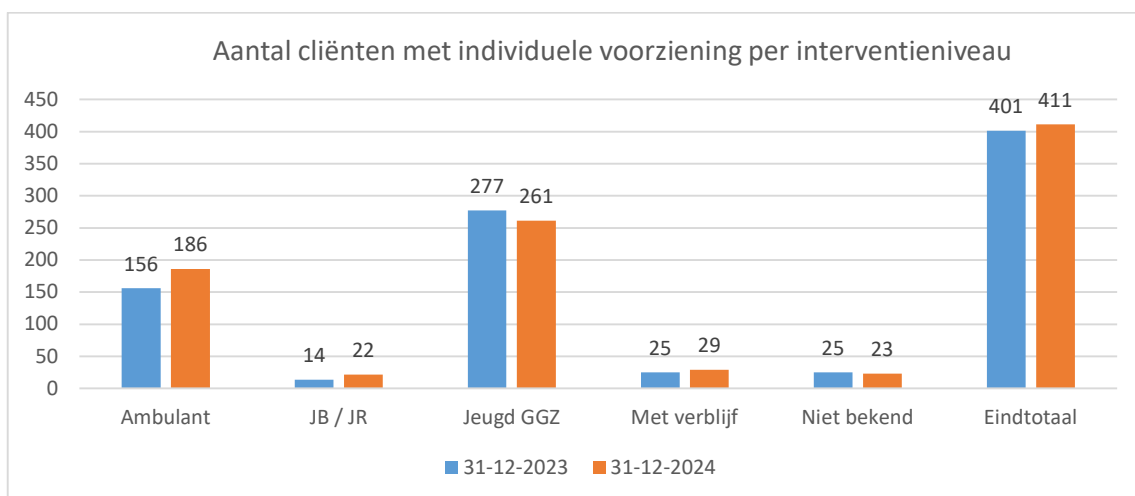

Figuur 35 Aantal cliënten met een individuele Jeugdvoorziening

Toelichting

In bovenstaande grafiek is het aantal jeugdigen te zien dat op de peildatum een maatwerkvoorziening had. Dit zijn jongeren die zijn doorverwezen naar een zorgaanbieder. Op de peildatum 31 december 2024 waren dit er 411. Dit is een toename van 2,75% ten opzichte van 31 december 2023. Vergelijken met de toename van 11,2% in 2023 zien we dus een minder snelle stijging.

Bij de jeugdigen tot 12 jaar zien we een aanzienlijke stijging van 16%, terwijl er bij de jeugdigen tussen de 13 en 18 jaar een kleine daling van 13% is ten opzichte van 2023. Het aantal cliënten op een peildatum geeft echter geen volledig beeld van het verloop van trajecten of het totaal aantal jeugdhulptrajecten dat is geleverd. Een jeugdige die begin 2023 een traject is gestart en voor 30 juni 2024 is gestopt, is niet meegenomen in deze cijfers. Het totale aantal jeugdigen dat in 2024 (en op de andere genoemde peildata) een voorziening ontving, is dus hoger dan 411.

Figuur 36 Aantal cliënten met individuele voorziening per interventieniveau

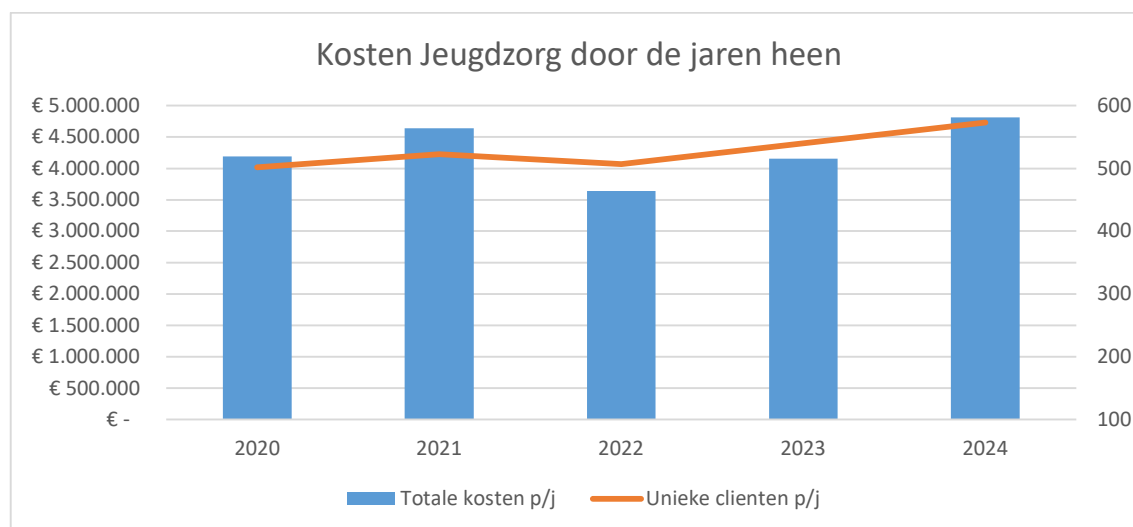
Toelichting

Het aantal ambulante voorzieningen neemt fors toe. Dit zien we terug in de kosten. Het aandeel Jeugd-GGZ neemt wat af. Dit kan komen door een verschuiving naar preventie en lichtere vormen van hulp, maar het is waarschijnlijker dat dit komt door de langere wachttijden en capaciteitsproblemen binnen de jeugd-GGZ. Dit gaat samen met de stijging van ambulante hulp, die wordt ingezet als alternatief voor jeugd-GGZ. Deze combinatie (stijging ambulant en daling jeugd-GGZ) zien we al een aantal jaar. De toename van de jeugdreclassering en jeugdbescherming kan samenhangen met complexere problematiek. Een toename van ambulante hulp is op zich wenselijk, omdat het past binnen de verschuiving van zorg 'zo thuis mogelijk'. De stijging in zwaardere zorg (JB/JR en verblijf) is zorgelijk.

Ambulant	Alle vormen van ambulante begeleiding
Jeugd-GGZ	Alle GGZ-behandelingen voor jeugd
JB/JR	Jeugdbescherming en Jeugdreclassering die uitvoering geven aan uitgesproken maatregelen van de (kinder)rechter
Verblijf	Alle vormen van verblijfszorg zoals gezinshuizen en residentiële zorg

Figuur 37 Duiding van de type voorzieningen

Financiën Jeugdzorg

Figuur 38 Kosten jeugdzorg door de jaren heen

Toelichting

In bovenstaande grafiek zijn de kosten afgezet tegen het aantal unieke cliënten in de betreffende periode. De aantallen wijken af van de figuur met het aantal cliënten met een individuele maatwerkvoorziening, omdat dat een momentopname is. In bovenstaande grafiek staat het totaal aantal cliënten waarvoor in het betreffende jaar een verplichting tegenover de kosten uitstond. Het aantal cliënten met betaalde zorg lag in 2023 lager dan in 2024.

Zoals bekend werd de daling in 2022 veroorzaakt door de wijziging van het woonplaatsbeginsel. De kosten zijn daarna in zowel 2023 als in 2024 toegenomen.

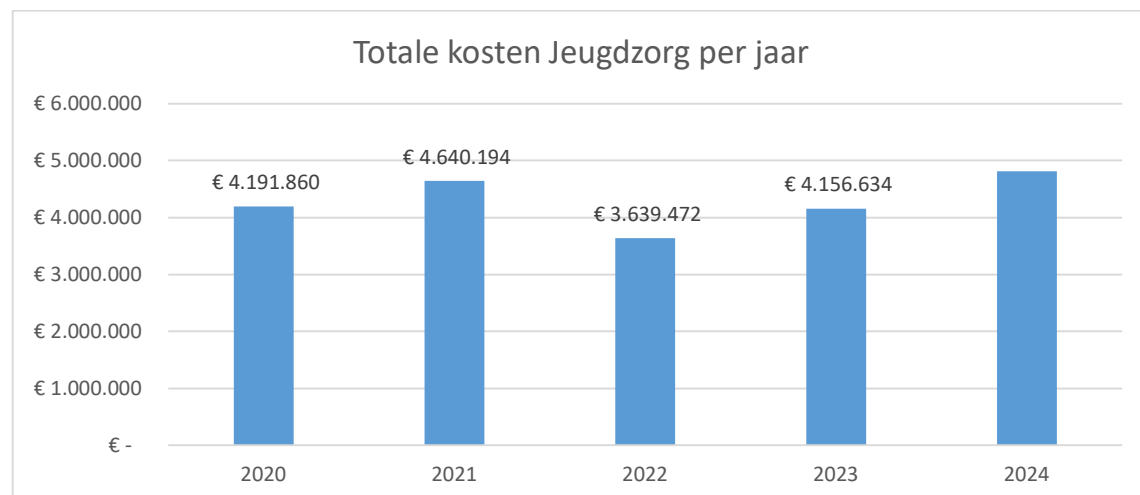
In 2024 hebben we voor 573 cliënten jeugdzorg betaald, wat een stijging van 6,1% betekent ten opzichte van 2023. Toen betaalden we voor 540 cliënten jeugdzorg. Deze stijging is vergelijkbaar met 2023, toen het aantal cliënten met ruim 6% toenam. Het jaar 2024 laat dus een voortzetting van de trend zien, waarbij het aantal cliënten dat jeugdzorg ontvangt, blijft groeien.

Gemiddelde kosten per cliënt					
Jaar	Betaald	Unieke cliënten	Gemiddelde kosten per cliënt	Verschil t.o.v. jaar ervoor	Percentage
2022	€ 3.639.472	507	€ 7.178	€ -1.694	-19,09%
2023	€ 4.156.634	540	€ 7.697	€ 519	7,23%
2024	€ 4.813.135	573	€ 8.400	€ 702	9,13%

Figuur 39 Gemiddelde kosten per cliënt

Toelichting

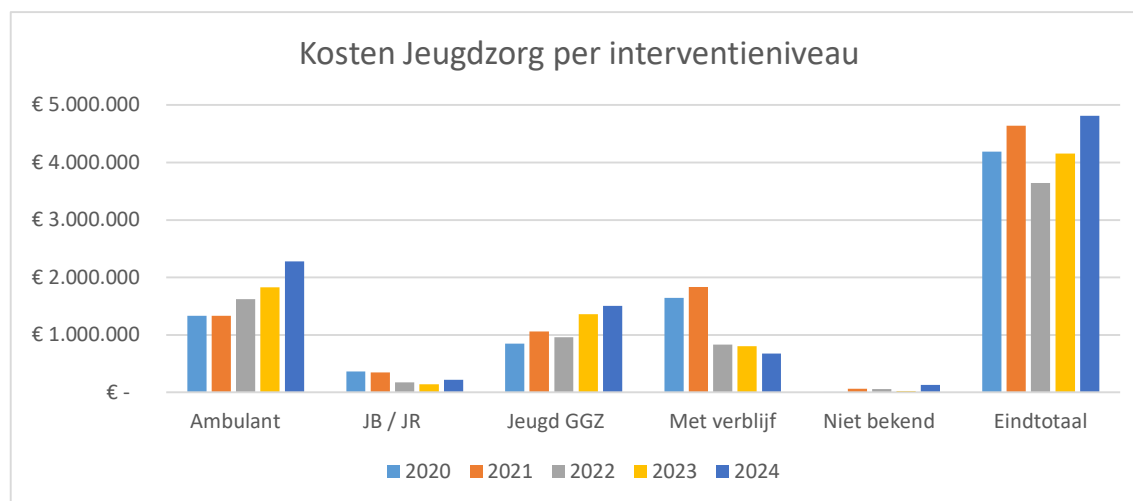
Bovenstaande tabel laat de gemiddelde kosten per cliënt zien in 2022, 2023 en 2024. De afname, ruim 19%, in 2022 is een gevolg van de wijziging van het woonplaatsbeginsel. Daarna lopen de kosten langzaam weer op. In 2024 zijn de gemiddelde kosten opnieuw gestegen, met ruim 9% ten opzichte van 2023. Dit is een landelijke trend en past bij de stijging van duurdere voorzieningen (verblijf en JB/JR). Om het stelsel houdbaar te maken voor de toekomst, is de landelijke Hervormingsagenda Jeugd opgesteld, die lokaal in onze gemeente geïmplementeerd wordt.

Figuur 40 Totale kosten jeugdzorg per jaar.

Toelichting

Hierboven zijn de totale kosten jeugdzorg per jaar vanaf 2020 naast elkaar gezet. In 2023 en 2024 zijn de kosten voor jeugdzorg verder gestegen. In 2024 zijn de kosten voor jeugdzorg aanzienlijk gestegen, met een toename van 15,8% ten opzichte van 2023. Deze stijging is deels te verklaren door het toegenomen aantal jeugdigen dat jeugdzorg ontvangt, wat – net als vorig jaar – met zo’n 6% is gestegen. Maar bovenal zijn de kosten voor jeugdzorg gestegen door hogere tarieven bij zorgaanbieders, een landelijke trend waar we als gemeente geen invloed op hebben. Wij betalen onze zorgaanbieders, zoals wettelijk verplicht, reële tarieven.

Figuur 41 Kosten per jaar per interventieniveau

Toelichting

In de grafiek staan de kosten per type voorziening vanaf 2020. De kosten voor verblijf zijn afgenomen, terwijl het aantal verblijfsvoorzieningen juist was toegenomen. Dit lijkt te duiden op kortere verblijfstrajecten. De kosten voor ambulante zorg zijn in 2024 weer toegenomen, met ruim 25%. Dit komt door de toename van het aantal jeugdigen dat ambulante begeleiding ontvangt. De stijgende tarieven spelen hierin een grote rol. Veel zorgorganisaties hebben in 2024 hun tarieven verhoogd door gestegen loonkosten en inflatie.

Stip Heerde Jeugd

In 2024 startten we met de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE). De gezinscoaches en orthopedagogen zijn geschoold voor hun rol binnen deze aanpak. Gezinscoaches zijn, net als sociaal werkers, niet langer alleen contactpersonen van gezinnen, maar nemen de rol van casusregisseur op zich wanneer de situatie dat vereist. Dat houdt in dat zij vanuit de gemeente, naast regie op de hulpverlening, richting geven aan de inzet van anderen in het sociaal domein, zowel binnen Stip als daarbuiten. Denk hierbij aan onderwerpen als schulden, uitkering, school, Wmo-inzet, et cetera. Deze nieuwe rol vergt training en ervaring en krijgt steeds meer vorm. De rol van casusregisseur ten opzichte van voogden en andere betrokkenen krijgt daarbij aandacht. Hierdoor kunnen we binnen Stip echt integraal gaan werken vanuit de gedachte: één gezin, één plan, één regisseur.

Daarnaast hebben we veel tijd geïnvesteerd in de voorbereiding van de Hervormingsagenda Jeugd op de werkvloer. We hebben hierover gesproken met zorgaanbieders en zijn zelf steeds vaker groepsgewijs met jongeren aan de slag gegaan

om hun zelfstandigheid en eigen oplossend vermogen aan te spreken. Daarin werken we samen met bijvoorbeeld sportaanbieders en de herstelacademie van Korak.

Het preventieve aanbod in weerbaarheid voor jonge kinderen, samen met gemeenten Hattem en Epe, heeft veel kinderen en hun ouders geholpen om meer veerkracht te ontwikkelen en zich staande te houden in de klas en daarbuiten. Daarbij is een start gemaakt met een groepsgewijze ondersteuning van Oekraïense jongeren die op Groot Stokkert verblijven.

Verder zijn we gestart met het onderzoeken van factoren die spelen rondom 'thuiszitten' (niet meer naar school gaan) van jeugdigen om zo in de toekomst langdurig uitval en voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk te voorkomen en de samenwerking met het onderwijs te versterken. Samen met het onderwijs gaan we hier in 2025 een aanpak op formuleren.

Stip Toegang (balie en telefonie)

Door de AVE-aanpak hebben we de toegang van Stip een belangrijke positie gegeven. Daardoor kunnen er geen vragen, aanmeldingen en binnenlopers tussen wal en schip raken. Dit najaar is gestart met een nieuw systeem die daarbij ondersteunend is: Djuma. Het telefoniesysteem geeft nauwkeurig inzicht in het aantal bellers door de jaren heen. Zo waren er in 2023 3494 gesprekken tegenover 5186 gesprekken in 2024. Dit betrof een verhoging van 50% extra telefonie. Dit geeft een indruk van de vindbaarheid van Stip en de centrale rol van de toegang daarin. Het aantal mensen dat binnenloopt, neemt maandelijks toe, mede doordat VluchtelingenWerk, de jeugdgezondheidszorg, verloskundigen en Olland vanuit Stip onze inwoners helpen.

Naast de instroom van telefoontjes en gasten speelt de toegang een belangrijke rol in de planning van omvangrijke operaties, zoals de herindicatie van huishoudelijke hulp in het najaar van 2024. Alle inwoners die gebruikmaken van Huishoudelijke Hulp (AVSLH) moesten dit jaar een nieuwe indicatie krijgen. Dit betekende dat enkele honderden mensen bezocht moesten worden. De toegang nam de planning op zich en handelde talloze telefoontjes af.